

රත්නාවලි විද්‍යාලය - ගම්පහ. රත්නාවලි මාලිකා විද්‍යාලය - ගම්පහ. රත්නාවලි මාලිකා විද්‍යාලය - ගම්පහ. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha.

1	S	II
---	---	----

රත්නාවලි තාලිකා විද්‍යාලය - ගම්පහ

අවසාන වාර පරීක්ෂණය- 2022

13 ගේනිය

රත්නාවලි මාලිකා විද්‍යාලය - ගම්පහ. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha.

හොඟක විද්‍යාව II

කාලය : පැය 3

Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha.

පත්‍රිය : ..... නම : .....

වැදගත් :-

- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය මිටු 12 කින් යුත්ත වේ.
- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය A හා B කොටස් දෙකකින් යුත්ත වේ. කොටස් දෙකටම නියමිත කාලය පැය තුනකි.

A කොටස- ව්‍යුහගත රචනා

සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු මෙම පත්‍රයේ ම සපයන්න. මබේ පිළිතුරු ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ඉඩ සලසා ඇති තැන් වල ලිවිය යුතු ය. මේ ඉඩ ප්‍රමාණය පිළිතුරු ලිවිමට ප්‍රමාණවත් බව ද දැරූස පිළිතුරු බලාපොරොත්තු තොවන බව ද සලකන්න.

B කොටස- රචනා

ප්‍රශ්න හතරකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. මේ සඳහා කඩිදාසි පාවිච්චි කරන්න. සම්පූර්ණ ප්‍රශ්න පත්‍රයට නියමිත කාලය අවසන් වූ පසු “A” සහ “B” කොටස් එක් පිළිතුරු පත්‍රයක් වන සේ “A” කොටස උඩින් තිබෙන පරිදි අමුණා විභාග ගාලාධිපතිට භාර දෙන්න.

පරීක්ෂකගේ ප්‍රයෝගනය සඳහා පමණි

දෙවනි පත්‍රය සඳහා		
කොටස	ප්‍රශ්න අංක	ලැබු ලකුණු
A	1	
	2	
	3	
	4	
B	5	
	6	
	7	
	8	
	9	
	10	
	එකතුව	

අවසාන ලකුණු

ඉලක්කමෙන්	
අකුරෙන්	

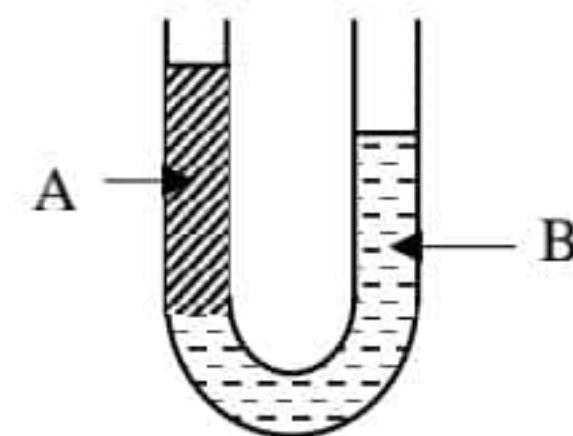
අවසාන ලකුණු

උත්තර පත්‍ර පරීක්ෂක	
ලකුණු පරීක්ෂා කලේ	1.
	2.
අධික්ෂණය	

A කොටස

(01) A) එකිනෙන මිශ්‍රවන ද්‍රව දෙකක සනත්ව සන්සන්දනය කිරීම සඳහා U තලය භාවිතා වේ.

A හා B ද්‍රව දෙකක් U තලයට ඇතුළු කර ඇති අයුරු රුපයේ දැක්වේ. A හා B හි සනත්ව ρ_A හා ρ_B එම ද්‍රව කදන් වල උස h_A හා h_B ද වේ.

i. ඒවා අතර සම්බන්ධය පෙන්වන පිඩින සම්කරණය ලියන්න.

.....

ii. ප්‍රස්ථාරික ක්‍රමයක් සඳහා සම්කරණය ලැබෙන පරිදි ඉහත ප්‍රකාශනය නැවත සකස් කරන්න.

.....

iii. එහි දී ලැබිය හැකි ප්‍රස්ථාරය පහත අක්ෂ මත සටහන් කරන්න.

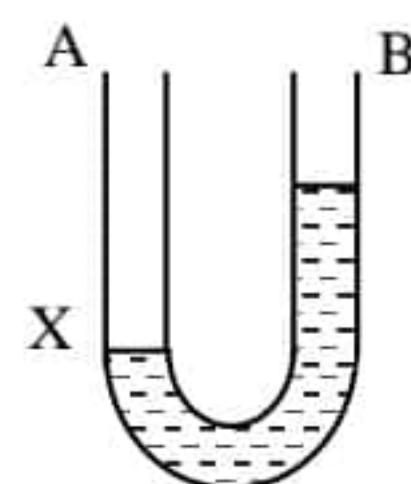

B) ඒකාකාර හරස්කඩ වර්ගේලයක් ඇති U තලයන් ඔබට සපයා ඇත. ජලය හා පොල් තෙල්වල සනත්ව සංසන්දනයට මෙම නලය භාවිතා වේ.

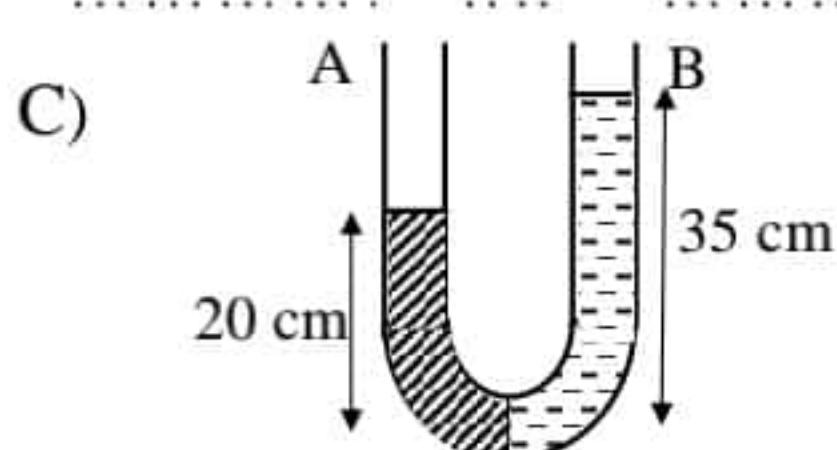
i. U තලය තුළට පළමුව ඇතුළු කරන්නේ ජලය වේ. එයට හේතුව කුමක් ද?

.....

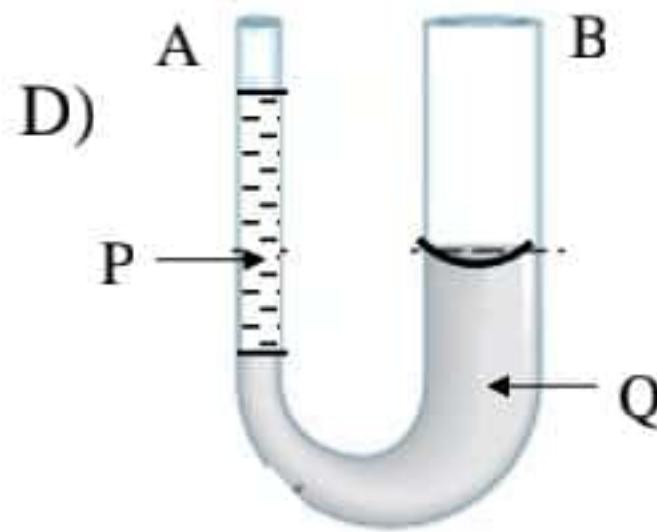
ii. පළමුව ජලය ඇතුළු කර ඉන්පසු පොල්තෙල් යෙදු විට ජල කදේ පිහිටීම රුපයේ දැක්වේ. පොල් තෙල් කදේ පිහිටීම A බාහුව තුළ දක්වන්න.

iii. X පිහිටුමේ සිට ජල කදේ සිරස් උස 10 cm නම් පොල්තෙල් කදේ උස ගණනය කරන්න.

A බාහුවේ තිබෙන්නේ ජලය සමඟ මිශ්‍ර නොවන ද්‍රවයකි.
B හි ජලය අඩංගු වේ. A හි ද්‍රවයේ සාපේක්ෂ සනත්වය සෞයන්න.

හරස්කඩ අසමාන U - තළයක් සලකන්න. A බාහුවේ හරස්කඩ වර්ගීලය 1cm^2 ද B බාහුවේ හරස්කඩ වර්ගීලය 4 cm^2 ද වේ. Q ද්‍රවය පළමුව යොදා P ද්‍රවය දෙවනුව යෝදු විට මාධ්‍ය වෙන්වන අතරු මූහුණතේ සිට P හි උස 12 cm ද Q හි උස 10 cm ද වේ.

- i. $\frac{\text{P හි සනත්වය}}{\text{Q හි සනත්වය}}$ සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලබා ගන්න.
- .....
- .....
- .....
- .....

- ii. ඉන්පසු P ද්‍රවයේ 4 cm^3 පරිමාවක් A බාහුවට එකතු කරන ලදී. ඇන් P ද්‍රව කදේ උස කොපමණ ද?
- .....
- .....
- .....
- .....

- iii. Q හි ද්‍රව කදේ නව උස ගණනය කරන්න.
- .....
- .....
- .....
- .....

22 A/L අභි [papers group]

- iv. A බාහුව පැත්තේ සිට B බාහුව පැත්තට ගමන් කළ P දට පරිමාව කොපමණ ද?
- .....
- .....
- .....
- .....

- v. P හා Q අතරු මූහුණතේ විස්ථාපනය කොපමණ ද?
- .....
- .....
- .....
- .....

- (02) පාසල් පරික්ෂණාගාරයේ දී මිශ්‍රණ ක්‍රමය මගින් රේයම්වල විශිෂ්ට තාප ධාරිතාව නිර්ණය කිරීම සඳහා පරික්ෂණයක් සැලසුම් කොට සිදු කිරීම ඔබට නියමව ඇත. මේ සඳහා ජලය මන්ත්‍රයක් සමඟ තාප පරිවර්ණය කරන ලද කැලරිමිටරයක්, 100°C ට රත් කරන ලද කුඩා රේයම් ගෝල හා උෂ්ණත්වමානයක් ඔබට ලබා දී ඇත.

- i. මෙම පරික්ෂණය සිදු කිරීමේ දී අවශ්‍ය වන අනෙක් උපකරණය කුමක් ද?
- .....
- .....
- .....

- ii. මෙහි දී කැලරි මිටරය අනිවාර්යයෙන් ම පරිවාරක පියනකින් වැසිය යුතු ය. එයට හේතුව කුමක් ද?
- .....
- .....
- .....

iii. රීයම් ගෝලවල හිල්වා ඇති උෂ්ණත්වමාන පාඨාංකය 100°C ට සමාන වූ වහාම ඒවා කැලරි මිටරයට එක් කිරීම සුදුසු ද? හේතු දක්වන්න.

.....

.....

iv. මෙම පරික්ෂණයේ දී ඔබ ලබා ගන්නා මිනුම්, ඔබ පරික්ෂණය සිදු කරන අනුපිළිවෙළින් ලියා දක්වන්න.

.....

.....

.....

v. පහත අගයන් ඔබගේ පරික්ෂණ ප්‍රතිඵල මගින් ගණනය කරන ලද බව සලකන්න.

කැලරි මිටරය, මන්පය හා ජලය උරා ගත් තාපය = 3640 J

රීයම් ගෝලවල ස්කන්ධය = 0.4 kg

රීයම් ගෝලවල උෂ්ණත්වයේ අඩු විම = 70°C

රීයම් වල විශිෂ්ට තාප ධාරිතාව ගණනය කරන්න.

.....

22 A/L අභි [papers group]

vi. මෙම පරික්ෂණය සඳහා රීයම් ගෝල ජල තාපකයේ රත් කිරීම වෙනුවට පරික්ෂණ නලය සාපුරුව දැල්ලට අල්ලා රත් කිරීම යෝගා වන්නේ ද? හේතු දක්වන්න.

.....

.....

vii. මෙම පරික්ෂණයේ දී කුඩා රීයම් ගෝල වෙනුවට විශාල රීයම් කුට්ටියක් හෝ රීයම් කුඩා හාවිතා කළ හැකිදැයි හේතු දෙක බැහින් ලබා දෙමින් පහදන්න.

.....

.....

.....

(03) වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය නිරික්ෂණය කිරීමට සරසුල් කටිවලයක්, අනුතාද තළයක් හා ජලය අඩංගු මිනුම් සරාවක් ඔබට සපයා ඇති.

i. පළමු මූලික තානය ලබා ගැනීමට ඔබ යොදා ගන්නේ කුමන සරසුලද? එය හාවිතා කිරීමට හේතුව කුමක් ද?

.....

.....

ii. මෙහිදී මූලිකය ලබා ගන්නේ කෙසේ ද?

.....

.....

iii. මෙහිදී ඇති වන තරංග ස්ථාවරද, ප්‍රගමනද යන්න සඳහන් කරන්න. තරංගය ඇති වන ආකාරය රුප සටහනක ඇද දක්වන්න.

.....

.....

- iv. සරසුලේ සංඛ්‍යාතය f ද, මූලිකය සඳහා ලැබුණු වායු කදේ l ද, ආන්ත ගෝධනය (e) ද සලකමින් වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය (v) සඳහා ප්‍රකාශයක් ගොඩ තගන්න.
- .....
.....
.....
.....
.....

- (B) i. සරසුල් කිහිපයක් හාවිතා කර ප්‍රස්ථාරයක් හාවිතයෙන් වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය සේවීමේ දී, ප්‍රස්ථාරය සඳහා සම්කරණය ගොඩ තගා යොදා ගනු ලබන ස්ථායක්ත විව්ලාය හා පරායන්ත විව්ලාය සඳහන් කරන්න.
- .....
.....
.....
.....
.....

- ii. එම ප්‍රස්ථාරයේ දළ සටහනක් ඇද දක්වන්න.

22 A/L අභි [papers group]

- iii. එමගින් වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය (v) හා නළයේ ආන්ත ගෝධනය ලබා ගන්නේ කෙසේ ද?
- .....
.....
.....
.....
.....

- iv. පරික්ෂණය සිදු කරගෙන යාමේ දී උෂ්ණත්වය ඒකාකාරීව අඩු වේ නම් ප්‍රස්ථාරයේ හැඩය ඉහත ප්‍රස්ථාරයේ ම ඇද පෙන්වන්න.

- C) සිපුවෙකු 512 Hz සරසුලක් හා අනුතාද තළයක් හා ජලය අඩංගු මිනුම් සරාවක් පමණක් හාවිතා කර වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය හා නළයේ ආන්ත ගෝධනය සෞයන ලදී.

- i. මෙහිදී ලැබු පළමු අනුතාද දිගවල් පිළිවෙළින් 16 cm හා 50 cm වේ. වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය ගණනය කරන්න.
- .....
.....
.....
.....
.....

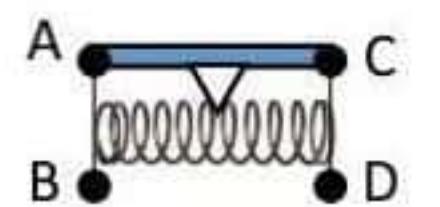
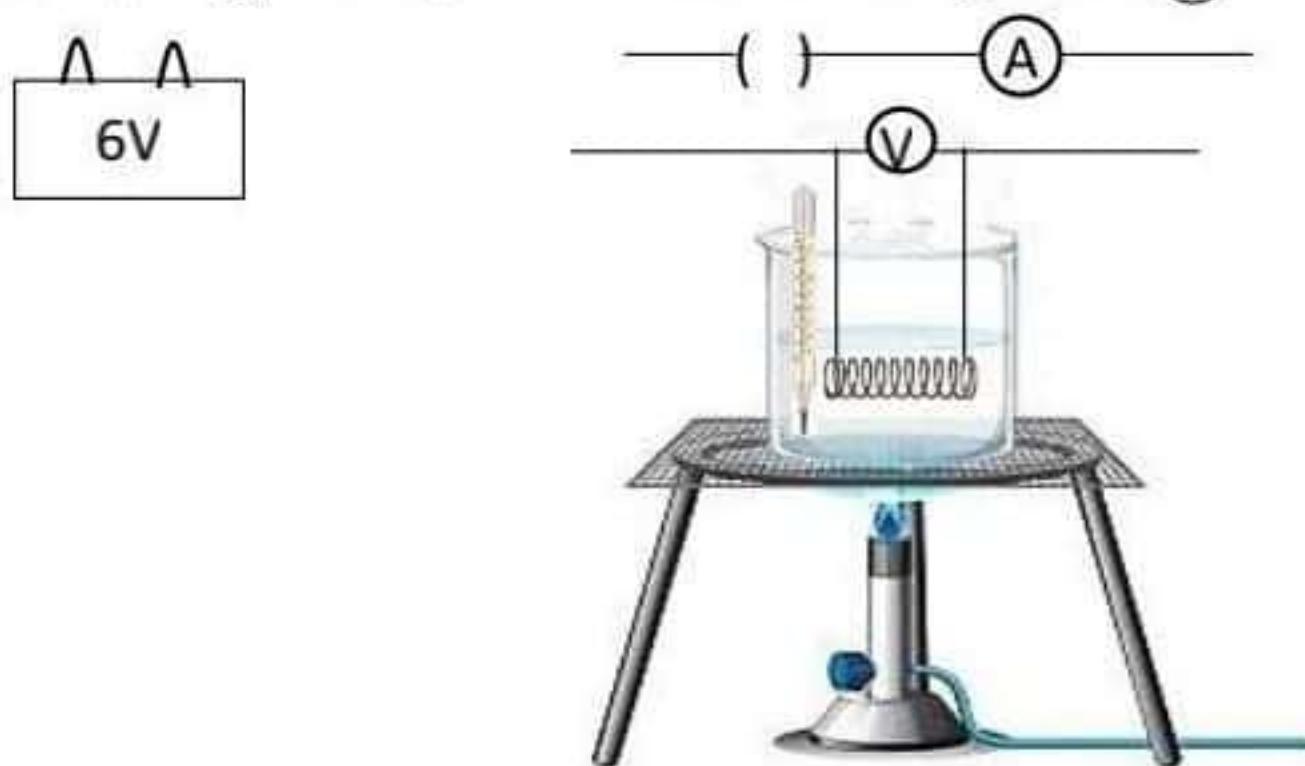
- ii. නළයේ ආන්ත ගෝධනය ගණනය කරන්න.
- .....
.....
.....
.....
.....

iii. එක් එක් අවස්ථාවේ දිවනි තිවුතාවය වෙනස් වන ආකාරය එකම ප්‍රස්ථාරයක ඇද දක්වන්න.

.....

.....

(04) දගරයක් යෙදී ඇති සන්නායක ද්‍රව්‍යයේ ප්‍රතිරෝධයේ උෂ්ණත්ව සංගුණකය සෙවීම සඳහා යොදා ගත හැකි පරිපථයක අසම්පූර්ණ රුප සටහනක් පහත දැක්වේ. (A)හා (V)පරිපූර්ණ බව උපකල්පනය කරන්න.

(x) බාරා නියාමකය

(a) i. සම්බන්ධක කම්බි යොදා ගනීමින් පරිපථය නිවැරදි ලෙස සම්පූර්ණ කරන්න.

ii. V හා A හි දෙපස යැවීයතා +, - යොදන්න.

iii. 30°C දී පරිවෘත කරන ලද ඉහත කම්බි දගරයේ ප්‍රතිරෝධය 100Ω ක් පමණ වේ. පරික්ෂණය තුළ දී 50 mA සනයේ බාරාවක් යැවීමට අපේක්ෂා කරයි. 10Ω , 50Ω , 500Ω , $1\text{k}\Omega$ ලෙස ප්‍රමාණනයන් සටහන් වූ බාරා නියාමක (x) කිහිපයක් සපයා ඇත්තම් බල තෝරා ගන්නේ කුමන බාරා නියාමකය ද?

අදාළ ගණනය කිරීම් දක්වන්න.

22 A/L අඩි [papers group]

iv. ඉහත බාරා නියාමකය තෝරා ගත්වීට පරිපථය තුළින් යැවීය හැකි උපරිම හා අවම බාරා ගණනය කරන්න.

I. උපරිම

.....

.....

II. අවම

.....

.....

v. මෙම පරික්ෂණයේ දී අඩු බාරාවන් (50mA ගණය) හාවිතා කිරීමේ වාසියක් තිබේ ද?

බලගේ පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.

.....

.....

.....

vi. පූර්ණ පරිමාන උත්තුමණය 0.5 mA , 20mA , 100mA හා 1A ඇම්ටර කිහිපයක් ඇත්තම් බල තෝරා ගන්නේ කුමන ඇම්ටරය ද?

එය තෝරා ගැනීමට හේතු දක්වන්න.

.....

.....

.....

vii. මෙම පරික්ෂණයේදී 6V බැටරිය තිබුණු දාහකයක් හාවිතා කරයි. එයට හේතුව කුමක් ද?

.....
.....

viii. දෙන ලද උෂ්ණත්වයක දී දැගරයේ ප්‍රතිරෝධය R_θ වේ. $R_\theta = R_0(1 + \alpha\theta)$ සම්කරණයේ දැක්වෙන හොතික රාඛින් නම් කරන්න.

$$R_\theta \dots$$

$$\alpha \dots$$

$$\theta \dots$$

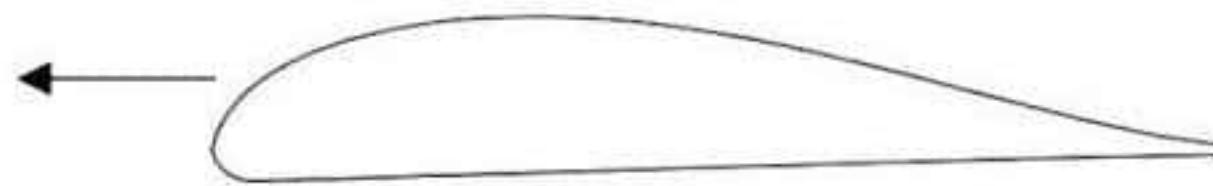
ix. මෙම පරික්ෂණයේදී ඔබ බලාපොරොත්තු වන ප්‍රතිඵලය ලබා ගැනීම සඳහා කම්බි දැගරයේ ප්‍රතිරෝධය R_θ හා උෂ්ණත්වය θ අතර අදින ලද ප්‍රස්ථාරයේ අනුකූලනයෙහි විශාලත්වය 0.8 ද, අන්තර්ඛේත්‍ය 20 ද තම් ප්‍රතිරෝධයේ උෂ්ණත්ව සංග්‍රහකය සොයන්න.

22 A/L අඩි [papers group]

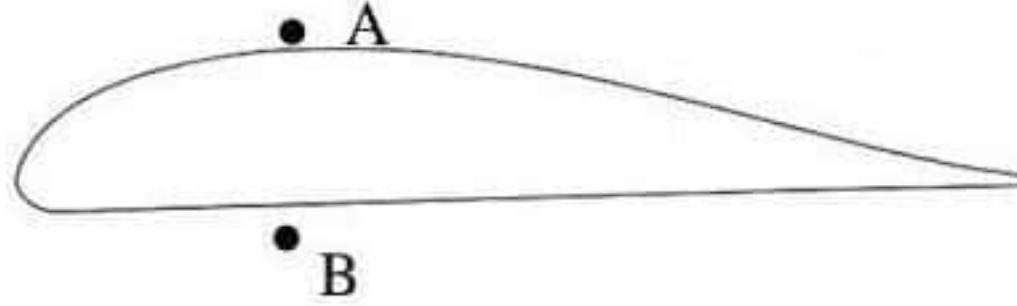
B කොටස රචනා

- ප්‍රශ්න හතරකට පිළිකුරු සපයන්න.

(05) A) ගුවන් යානයක් එසවීම සඳහා අවශ්‍ය උප්‍රේක්ෂණ බලය ලබා දීමට යානයේ තවු විශේෂ හැඩයකට සකසා ඇත. ගුවන්යානා වාපතක හරස්කඩික් රුපයේ දැක්වේ.

- i. යානය රුපයේ දක්වා ඇති දිගාවට ගමන් කරන විට වාපත අසල අනාකුල රේඛා පිහිටීම අදින්න.
- ii. බ'තුලී ප්‍රමෝදට අදාළ සම්කරණය ලියා පද හඳුන්වන්න.
- වාපතේ ඉහළ හා පහළ පීඩනය පිළිවෙළින් P_A හා P_B ද A හා B හි ප්‍රවේශ පිළිවෙළින් V_A හා V_B ද තම්,

- iii. A ලක්ෂණය සඳහා බ'තුලී ප්‍රමෝද ලියන්න.
- iv. $P_A - P_B$ සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියන්න.
- ගුවන් ගත වන විට එහි තවුවල පහළ පාෂ්ශිය පසුකර වාතය ගෙවා යන ප්‍රවේශය 100ms^{-1} වේ. ඉහළ පාෂ්ශිය පසුකර වාතය ගෙවා යන ප්‍රවේශය 200ms^{-1} වන අතර වාතයේ සන්වය 1.2kgm^{-3} වේ. තවුවල සෑලු පාෂ්ශිය වර්ගඑලය 1500 m^2
- v. ගුවන්යානා වාපත ඉහළ හා පහළ පීඩන වෙනස ගණනය කරන්න.
- vi. තවු මත යෙදෙන එසවීම බලය ගණනය කරන්න.
- vii. රුප සටහන පිටපත් කර යානය මත ක්‍රියාත්මක වන එසවීම බලය හා බර ලකුණු කරන්න.

- viii. යානයේ ස්කන්ධය $1.5 \times 10^5 \text{ kg}$ තම්, යානය ඉහළව එසවෙන ත්වරණය ගණනය කරන්න.

- B) යානයේ තවුවල සවි කර ඇති පංකා (fan blade) මගින් යානය ඉදිරියට බාවනය වීමට අවශ්‍ය බලය ලබා දේ. එක් පංකාවක තලයක දිග 50 cm වේ. එවැනි පංකා 4 ක් යානයේ තවුවල සවි කර ඇත.

- මෙම පංකාවක් තත්පරයට වට 2000 ක කෝෂික ප්‍රවේශයකින් නුමණය වේ. ආරම්භයේ සිට මෙම ප්‍රවේශය ලබා ගැනීමට 200s ක කාලයක් ගත වේ. පංකාවේ කෝෂික ත්වරණය ගණනය කරන්න. ($\pi = 3$)
- පංකාව තුළට වාතය ඇදි යන වෙශය 100ms^{-1} වේ. වාතයේ ස්කන්ධය 1.3 kgm^{-3} නම්, තල 30 මගින් තත්පරයක් තුළ ඇද ගන්නා වායු ස්කන්ධය ගණනය කරන්න.
- එම වායුව මගින් යානය මත ඇති කරන බලය ගණනය කරන්න.
- පංකා හතරම මගින් යානය මත ක්‍රියාත්මක වන තෙරපුම් බලය ගණනය කරන්න.
- යානය ඉදිරියට ගමන් කරන විට වාතයේ දුස්පාවිතාව මගින් සර්පනු බලයක් හට ගැනේ. දී ඇති රුපයේ පිටපත් කර තෙරපුම් බලය, සර්පනු, බලය එසවුම් බලය හා බර ලකුණු කරන්න.

- C) i. ගුවන් යානය අහසේ දී වංගුවක ගමන් කිරීම සඳහා තිරසට මදක් ඇලකුල යුතු වේ. එවැනි අවස්ථාවක ක්‍රියාකරන බර හා එසවුම් බලය මෙම රුපය පිටපත් කර ලකුණු කරන්න.

- යානය 720 kmh^{-1} ප්‍රවේශයෙන් ගමන් කරන අවස්ථාවක අරය 500 m වූ වතු මාර්ගයක ගමන් කිරීමට නම් යානය ඇල කළ යුතු කෝෂික ගණනය කරන්න.

22 A/L අභිජනනය [papers group]

- (06) මැෂ්‍ය කාලයේ යම් පිරිසක් පාරීවිය ගෝලාකාර තොව පැනලි බව පෙන්වීමට උත්සාහ දරයි. තමුන් විද්‍යාත්මක පිළිගත් මතය වන්නේ පාරීවිය ගෝලාකාර බවය. පාරීවියේ වතුතාවය කිලෝමීටරයට සෙන්ටීමිටර 8 ක් බව දැනට සෞයාගෙන ඇත.

පාරීවිය පැනලි බව පෙන්වීමට උත්සාහ දරන පිරිස ඒ සඳහා සාධක ලෙස විවිධ කරුණු ඉදිරිපත් කරයි. ඔවුන් පවසන එක් කරුණක් වන්නේ ක්ෂිතිපයෙන් එහා තිබෙන වස්තුන් අපට පෙනෙන බැවින් පාරීවිය ගෝලාකාර තොවය යුතු බවයි. ඔවුන් පවසන තවත් කරුණක් වන්නේ පාරීවිය මත ඇති දිගු පාලමක් වතුව නොපෙනීමයි. පාරීවිය ගෝලාකාර නම් එය වතුව පෙනිය යුතු ය යන්න ඔවුන්ගේ අදහසයි.

- ක්ෂිතිපයෙන් එහා තිබෙන වස්තුන් අපට පෙනෙන ආකාරය පැහැදිලි කිරීමට යොදා ගන්නා හොතික විද්‍යාත්මක සංසිද්ධිය කුමක් ද?
- සුරුෂා උදා වීමට පෙර සුරුෂා තොපෙනුනද සුරුෂාලෝකය දැක ගත හැක. එය සිදු වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.
- මිනිස් ඇසක කෝෂික විශේෂන බලය 0.02° ක් බව පවසයි. මිනිසාට 1 km දුරකින් පිහිටි වස්තු දෙකක් වෙන්කර හඳුනා ගැනීමට එම වස්තු දෙක පැවතිය යුතු අවම පරතරය ආසන්න පුරුණ අගයට ගණනය කරන්න. ($\pi = 3$)
- එමගින් මිනිසාට පාරීවිය මත පිහිටි දිගු පාලම් වතුය නොපෙනීමට ශේෂව සඳහන් කරන්න.
- පුද්ගලයෙකු පාරීවියේ වතුතාව නිරික්ෂණය කිරීමට තුනී උත්තල කාව වලින් සමන්විත නක්ෂතා දුරේක්ෂයක් සාමාන්‍ය සිරුමාරුවේ දී හාවතා කරයි. දුරේක්ෂයේ අවම කෝෂික විශාලනය කොපමණ විය යුතු ද?
- දුරේක්ෂයක් සාමාන්‍ය සිරුමාරුවේ පවතින විට ඒ සඳහා කිරණ රුප සටහන ඇද උපනෙත හා අවනෙත නම් කරන්න.
- දුරේක්ෂයේ කෝෂික විශාලනය සඳහා ප්‍රකාශනයක් ගොඩ නගන්න.
- දුරේක්ෂයේ අවනෙත් කාවයේ නාභිය දුර 150 cm නම්, දුරේක්ෂයේ උපනෙත හා අවනෙත අතර දුර කොපමණ ද?
- එම සිරුමාරුව කළ දුරේක්ෂයෙන් තවත් පුද්ගලයෙකු පාරීවියේ වතුතාව නිරික්ෂණය කළද ඔහුට එය නිරික්ෂණය කිරීමට තොහැකි විය. එසේ වීමට ශේෂව කුමක් ද?
- ඔහුට වතුතාව නිරික්ෂණය කිරීමට කාව අතර පරතරය අඩු කළ යුතු ද? වැඩි කළ යුතු ද?

(07) a) ද්‍රවයක අණු ඒවායේ කේන්දු අතර මතිනු ලබන නිශ්චිත පරතරයකින් පිහිටයි. මෙය සමතුලිතතා පරතරය (equilibrium spacing) ලෙස හැඳින්වේ. මෙවැනි අණු දෙකක් එකිනෙක වෙන් කිරීමට බාහිර කාර්යයක් කළ යුතුය. ද්‍රවය තුළ යම් අංශුවක් වටා පවතින සමාජාතිය අණු ප්‍රමාණය මූල් අණුව ද්‍රවය මතු පිටට පැමිණෙන විට අරධයක් බවට පත්වේ. අණු දෙකක් අතර බන්ධනය බිඳීමට අවශ්‍ය ගක්තිය බන්ධන ගක්තිය (Bond Energy) ලෙස හැඳින්වේ. බන්ධනයක් බිඳීමේදී කරනු ලබන කාර්යයෙන් අරධයක් බැගින් එක්ලික් අණුවේ ගක්තිය ලෙස ගෙවා වේ. එක් අණුවක් වටා සමඟාතිය අණු n සංඛ්‍යාවක් පිහිටි ද්‍රවයක් සලකන්න.

- ද්‍රව පෘෂ්ඨයක් මත ඇති ද්‍රව අණුවක් වටා පවතින සමඟාතිය අණු සංඛ්‍යාව කොපමණ ද?
- එක් අණුවක් ද්‍රවය මතු පිටට ගෙන ඒම සඳහා කළ යුතු කාර්යය කුමක් ද? බන්ධන ගක්තිය E ලෙස ගන්න. එවිට එම අනුවෙනි ගෙවාවන ගක්තිය කුමක් ද?
- ඒකීය ක්ෂේත්‍රීලයක අණු A සංඛ්‍යාවක් පවතින පරිදි නිර්මාණය වූ ද්‍රව පෘෂ්ඨයක් නිර්මණය කිරීම සඳහා ඒකීය ක්ෂේත්‍රීලයකට අවශ්‍ය අවම ගක්තිය කුමක් ද?
- ඉහත (iii) හි පෘෂ්ඨයේ ඒකීය ක්ෂේත්‍රීලයක ගෙවා වි ඇති පෘෂ්ඨීක ගක්තිය එම ද්‍රවයෙහි පෘෂ්ඨීක ආත්ම සංගුණකයටද සමාන වේ. ජලයේ පෘෂ්ඨීක ආත්මය $7 \times 10^{-2} \text{ Nm}^{-1}$ ද ජල අණු සඳහා සමතුලිතතා පරතරය 10^{-10} m ද එක් ජල අණුවක් වටා ජල අණු 12 ක් පිහිටන්නේ යයි ද සලකා ජල අණු සඳහා බන්ධන ගක්තිය ගණනය කරන්න.

- b) i. විදුරු තලයක් ද්‍රවයක් තුළ සිරස්ව ගිල්වා ඇති විට කේශික උද්‍යමනය (h)

$$h = \frac{2T}{\rho g R} \cos \theta \text{ සම්කරණයෙන් දැක්වේ. එහි සංකේත මගින් දැක්වෙන රාඡි හඳුන්වන්න.}$$

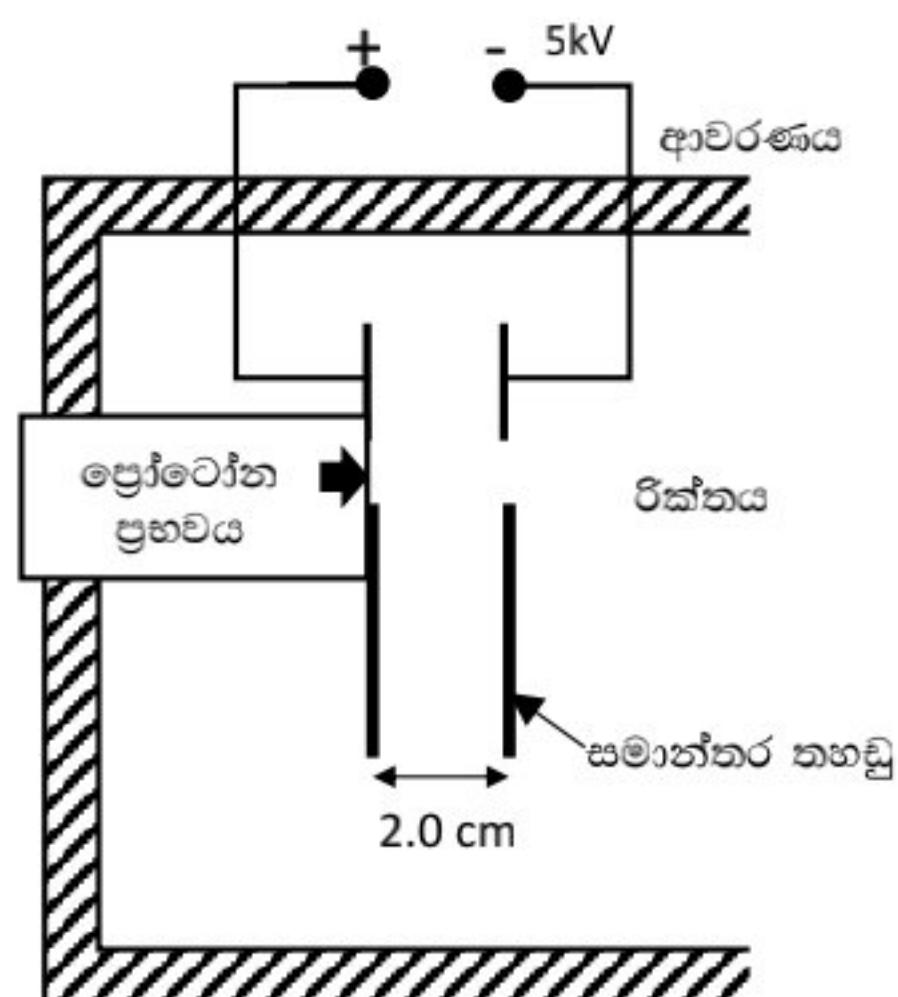
- $\theta = 40^\circ$, $\theta = 90^\circ$ හා $\theta = 140^\circ$ වන P, Q හා R ද්‍රව 3 ක කේශික තල තුනක් සිරස්ව ගිල්වා ඇත. එක් එක් අවස්ථාව සඳහා තලය තුළ තලයෙන් පිටත ද්‍රව මට්ටම, තලය තුළ ද්‍රව මාවක හැඩිය, ද්‍රවය මත පෘෂ්ඨීක ආත්ම බලය හා අදාළ θ අගය රුප සටහන් තුනක වෙන වෙනම ලකුණු කරන්න.
- $R = 0.2 \text{ mm}$, $T = 7 \times 10^{-2} \text{ Nm}^{-1}$, $\theta = 0$ වන ජලයේ කේශික බවය සිරස්ව ගිල්වා ඇති විට h ගණනය කරන්න. ජලයේ සනන්වය 1000 kgm^{-3} වේ.
- කේශික බලය එහි දිගෙන් 4.0 cm ජල පෘෂ්ඨයෙන් ඉහළ පවතින පරිදි ජලය තුළට ඔබනු ලැබේ. එවිට බවය මුදුනේ ද්‍රව මාවකයේ හැඩිය (iii) කොටසේ මාවකයේ හැඩියට සාපේක්ෂව ඇද අදාළ θ කෝණය ගණනය කරන්න. [$\cos^{-1}(4/7) = 55^\circ$ ලෙස ගන්න]

- (08) පරමාණුවක අභ්‍යන්තර ස්වභාවය පරීක්ෂා කර බලා ඒවා සැදි ඇති මූලිකාංගු පිළිබඳ අනාවරණය කර ගැනීමට ඉහළ ගම්කාවයක් සහිත අංශු යොදා ගනී.

ආරෝපිත අංශු විදුළුත් හා වූම්බක ක්ෂේත්‍ර මගින් අධික වේගයක් දක්වා ත්වරණය කිරීමට අංශු ත්වරක භාවිතා වේ.

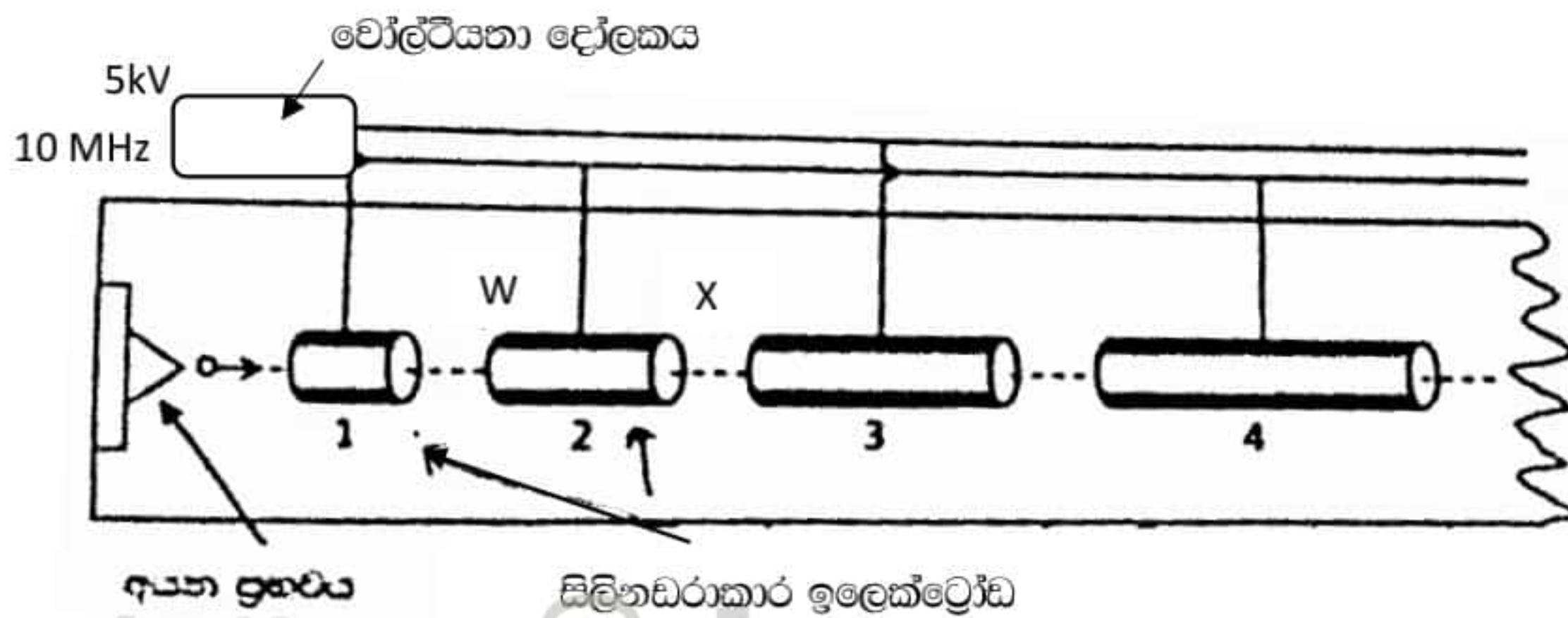
අංශු ත්වරකයක් ලෙස භාවිතා කළ හැකි සරලම සැකැස්ම (Ion gun) පහත රුපයේ දක්වා ඇත. සමාන්තර තහඩු අතර පෙදෙසට නොහිති හැකි වේගයකින් යුතුව ප්‍රහවය මගින් ප්‍රෝටෝන මුදා හරි. තහඩු 2.0 cm පරතරයකින් යුතුව 5 kV විහාර අන්තරයක් යටතේ පවත්වාගෙන ඇත. මෙම සැකැස්ම රික්තයක තබා ක්‍රියා කරවයි.

- තහඩු අතර විදුළුත් ක්ෂේත්‍ර තිව්‍යතාවයේ විශාලත්වය හා දිගාව කුමක් ද?
- සාණ තහඩුවෙන් පිටතට පැමිණෙන විට ප්‍රෝටෝනයේ ගක්තිය කොපමණ ද? (ප්‍රෝටෝනයේ ආරෝපණය $1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$ වේ)
- සිදුරෙන් පිටවන විට ප්‍රෝටෝනයේ වේගය සොයීන්න. (ප්‍රෝටෝනයේ ස්කන්ධය $1.6 \times 10^{-27} \text{ kg}$ ලෙස ගණනය සඳහා යොදා ගන්න)
- අයන ප්‍රහවයෙන් තකුන් වන අයනය සාණ ආරෝපත නම් එය ත්වරණය කිරීමට ඉහත සැකැස්මේ කළ යුතු වෙනස්කම කුමක් ද?
- මෙම ත්වරණ ක්‍රියාවලිය රික්තයක සිදු කිරීමට හේතුව සඳහන් කරන්න.

b) වැඩි ත්වරණයක් ලබා දීම සඳහා පහත ආකාරයේ රේඛිය අංශු ත්වරකයක් (Linear accelerator) හාටිනා වේ. මෙහි බටයක ආකාරයේ සිලින්ඩරාකාර ඉලෙක්ට්‍රොෂ්‍ය හාටිනා වන අතර 5 kV විෂව අන්තරයක් 10MHz ප්‍රත්‍යාවර්ත්‍ය විභවයක් යොදා ඇත.

දී ඇති බටයක් තුළ අයනයක් වලින වීමට ගන්නා කාලය අනුව බටයේ දිග වෙනස් වේ. ඒ අනුව වෝල්ටීයතාවයේ බුල්ලීයතාව මාරු වේ. අයනය බටයක් තුළ ගත කරන කාලය වෝල්ටීයතාවයේ කාලාවර්තයෙන් අඩික් විය යුතු ය. ඒ නිසා බුල්ලීයතාවය මාරුවන විට අයනය බටයේ කෙළවරට පැමිණ බට දෙකක් අතර හිදැස තුළ දී ත්වරණය වේ. සැම සිලින්ඩරාකාර ඉලෙක්ට්‍රොෂ්‍ය 2 ක් අතර හිදැසෙහි පරතරය 2.0 cm වේ.

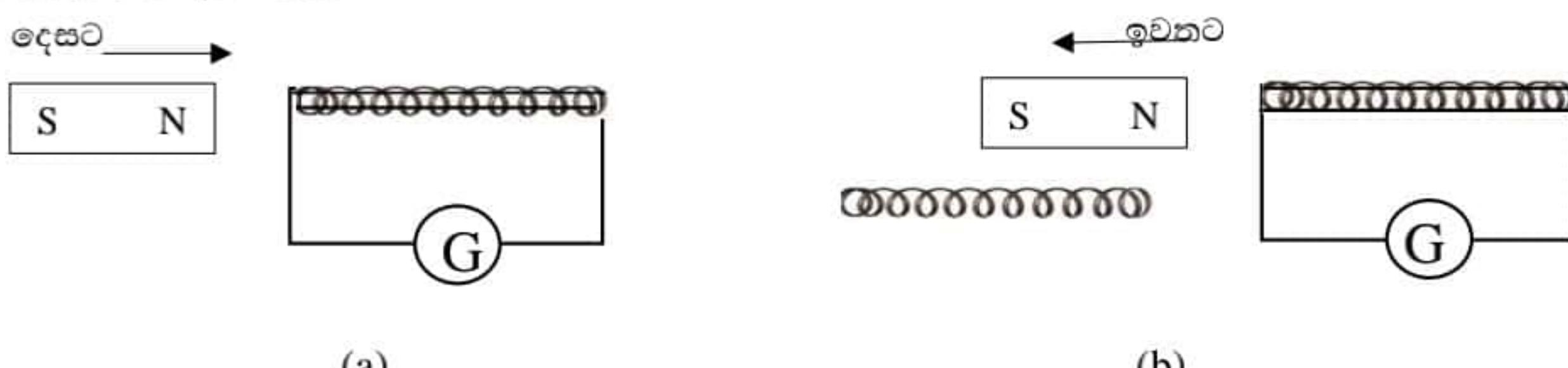
22 A/L අර්ථ [papers group]

- සිලින්ඩරාකාර ඉලෙක්ට්‍රොෂ්‍යයක් තුළ දී අයනයක ප්‍රවේශය ගැන ක්‍රමක් කිව හැකි ද? ඔබේ පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.
- i. 1 හා 2 හිදැස් තුළින් ත්වරණය වූ පසු අයනයේ ප්‍රවේශය a) iii කොටසේ අයය ලෙස ගෙන WX ඉලෙක්ට්‍රොෂ්‍යයේ දිග ගණනය කරන්න.
- ii. ක්‍රමයෙන් සිලින්ඩරාකාර ඉලෙක්ට්‍රොෂ්‍යවල දිග වැඩි වන්නේ ඇයි?
- iii. 2 හා 3 හිදැස් තුළින් ත්වරණය වූ පසු අයනයේ ප්‍රවේශය ගණනය කරන්න.
- iv. ඉතා විශාල ප්‍රවේශයක් ලබා ගැනීමට අංශු ත්වරකය විශාල දිගකින් යුත්ත විය යුතුය. මෙම ගැටුපුව මග හරවා ගැනීමට අංශු වෘත්තාකාර පරිවල ගමන් කරවීම අවශ්‍ය වේ. ඒ සඳහා අංශු ත්වරකවල හාටිනාවන උපතුමය සඳහන් කරන්න.
- c) අංශු ත්වරකවලින් පිටවන අධික ගම්මතාවයක් සහිත අංශු කදුම්බ හාටියෙන් අංශු හොතික විද්‍යාජ්‍යයින් අනාවරණය කර ගත් පදාර්ථය සැදි ඇති මුළිකාංශු ගණන කිය ද? ඒවා සංකේත මගින් දක්වන්න.

(09) A කොටසට හෝ B කොටසට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

A) විද්‍යුත් ප්‍රමිතක ප්‍රේරණය ආදර්ශනය සඳහා සිංහයෙකු විසින් ප්‍රබල දැන්ව ප්‍රමිතකයක් සහ පහත පරිපථය යොදා ගනී.

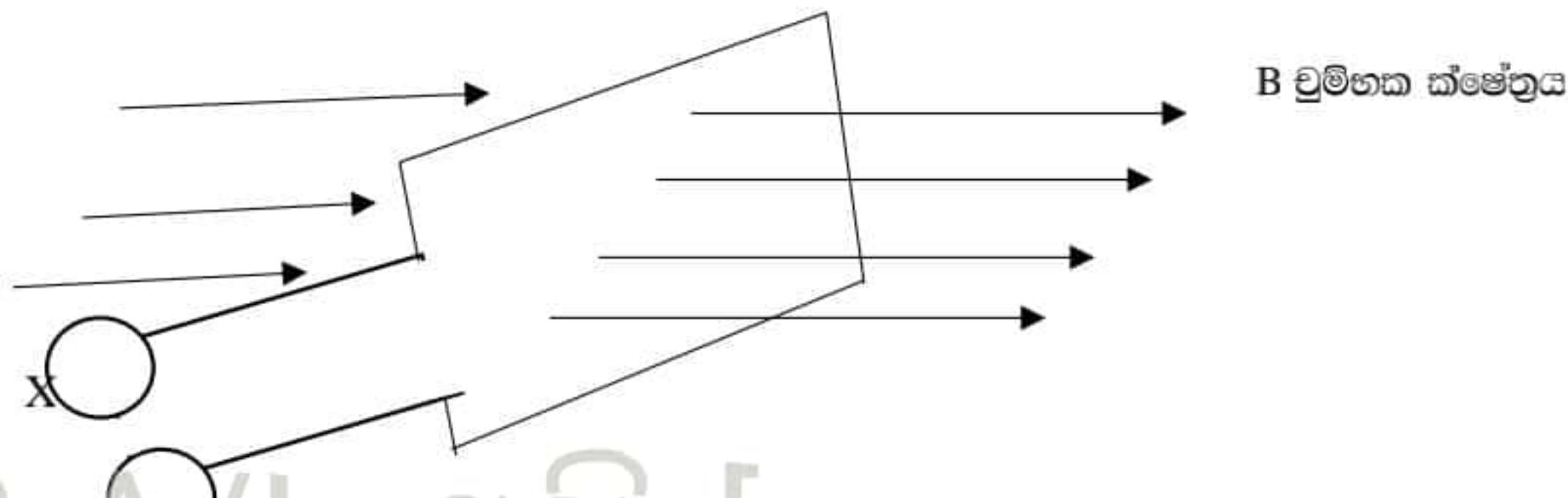
- එම රුප සටහන් ඔබගේ පිළිතුරු පත්‍රයේ පිටපත් කර (a හා b) එක් එක් පරිපථයේ ධාරා ගලා යන දිග ර් තලයකින් දක්වන්න.

ii. ඉහත ධාරාවල දියෙට ලකුණු කිරීමේදී ඔබ හා විතා කළ නියමය ලියන්න.

b) විදුලි බලාගාර වල ප්‍රත්‍යාවර්ත වෝල්ටොයිතා ජනක මගින් විදුල් ගක්තිය උත්පාදනයේදී , විදුල් වූමිනක ප්‍රේරණ සංසිද්ධි යොදා ගනී.

ප්‍රත්‍යාවර්ත ජනකයක සරල පරිපථයක් පහත දැක්වේ. සාප්‍රකෝෂණාග්‍රාකාර කමිළු දැගරයක් යාන්ත්‍රික ක්‍රමවේදයක් මගින් වූමිනක කේෂතුයක් තුළ භුමණය කරවයි.

22 A/L අභි [papers group]

දැගරයේ එක් පොටක දිග හා පලල පිළිවෙළින් a හා b දැගරයේ පොටවල් ගණන N දී, වූමිනක කේෂතුය තුළ එය නියත y කේෂ්ණික ප්‍රවේශයකින් අක්ෂය වටා භුමණය වන්නේ යැයි ද සලකන්න.

i. X හා Y අගු අතර ප්‍රේරණය වන වෝල්ටොයිතාවට කාලයක් සමඟ විවෘතය වන ආකාරය දැන ප්‍රස්ථාරයක අදින්න.

ii. දැගරයේ ප්‍රේරණය වන උපරිම විදුල් ගාමක බලය හා අවම අගයන් කොපමණ දී?

iii. උපරිම විදුල් ගාමක බලය හා අවම විදුල් ගාමක බලය ප්‍රේරණය වන්නේ දැගරය හා $\bar{B}$ ක්‍රමන පිහිටීම් වල තිබෙන අවස්ථාවලදී දී?

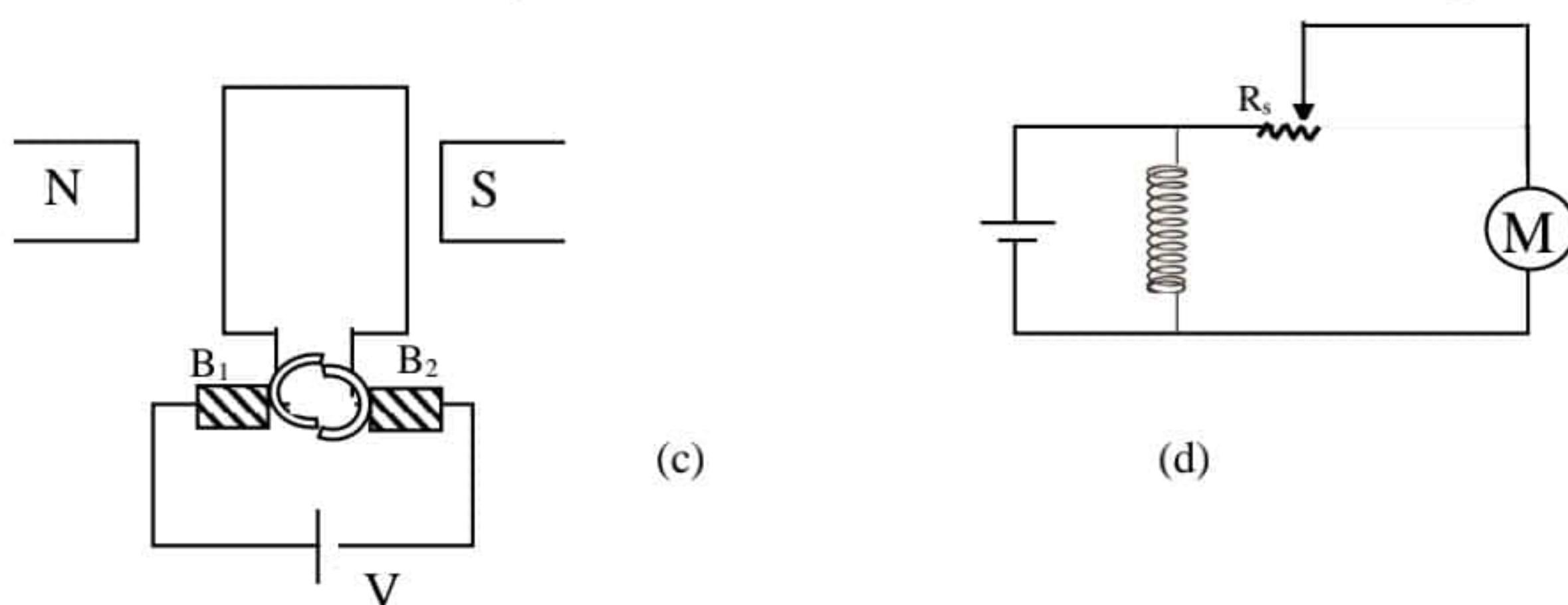
iv. ප්‍රත්‍යාවර්ත වෝල්ටොයිතාවයක හෝ ධාරාවක, වර්ග මධ්‍යනාෂ මූලාශය යනුවෙන් අදහස් වන්නේ ක්‍රමක් දී?

v. වර්ග මධ්‍යනාෂ මූල වෝල්ටොයිතාව හා කුළු වෝල්ටොයිතාව අතර සම්බන්ධය ක්‍රමක් දී?

vi. ඉහත b(i) ප්‍රස්ථාරයේ කුළු වෝල්ටොයිතාව සහ වර්ග මධ්‍යනාෂ මූල වෝල්ටොයිතාව දැන වගයෙන් ලකුණු කරනු ලැබන්න.

C) ප්‍රත්‍යාවර්ත වෝල්ටොයිතා ජනකයක දී යාන්ත්‍රික ගක්තිය විදුල් ගක්තිය බවට පරිවර්තනය කරයි.

මෝටරයක් තුළදී වූමිනක කේෂතුයක භුමණය වන දැගරයක් ඇත. සරල ධාරා සැපැයුමකින් ක්‍රියාත්මක කරන මෝටරයක පරිපථයක් පහත දැක්වේ. රුපය (c) මෝටරයක් සහිත පරිපථයක් (d) හි දැක්වේ.

i. මෝටරයක සිදුවන ගක්ති පරිවර්තනය ක්‍රමක්ද?

ii. a) B1, B2 තම් කරන්න.

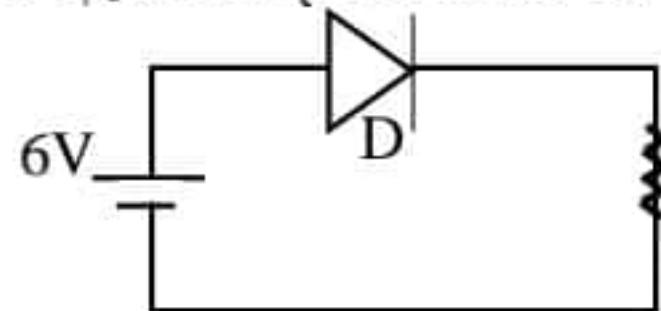
b) ඒවායින් තිබෙන ප්‍රයෝගනය ක්‍රමක් ද?

iii. 12V සරල ධාරා වෝල්ටොයිතාවා සැපැයුමකින් ක්‍රියා කරන ඉහත මෝටරයේ දැගරයේ ප්‍රතිරෝධය 2Ω වේ. මෝටරය තුළින් ගලා යා හැකි උපරිම ධාරාව කොපමණ දී?

- iv. d) රුපයේ මෝටරය M හා ගේංකීගත ලෙස සම්බන්ධ කරන ලද R_s ප්‍රතිරෝධයක් දැක්වේ. එය ක්‍රියාරෘතික ස්විචයක් ලෙස හැඳුන්වේ. මොටරයක් සඳහා එවැනි පරිපථයක් අවශ්‍ය වන්නේ ඇයි දැයි කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ක්ෂමතා අධික මොටර සඳහා හාවතා වේ)
- v. B ව්‍යුහක ක්ෂේත්‍රය තුළ දශරය භුමණය වනවිට එහි අග අතර විද්‍යුත් ගාමක බලයක් ප්‍රෝටොලය වේ. ප්‍රෝටොලයේ ගාමක බලය E_i ද, දශරයේ ප්‍රතිරෝධය R_d නම්, පරිපථයේ ගලන බාරාව I සඳහා ප්‍රකාශනයක් දියන්න.
- vi. මොටරයේ කාර්යක්ෂමතාවය කොපමණද?
- vi. භුමණ සිසුතාව වැඩි කර ගැනීම සඳහා යොදා ගත හැකි උපක්‍රම 2 ක් ලියන්න.

B) a) i. පෙර තැකූරු අවස්ථාවේ සිලිකන් දියෝඩයක් සඳහා V-I ලාක්ෂණික වතුය අදින්න. එහි අදාළ පෙර තැකූරු වෝල්ටොමෝ අගය ලකුණු කරන්න.

ii. පහත රුපයේ දක්වා ඇත්තේ දියෝඩයක් හා ප්‍රතිරෝධයක් සම්බන්ධ සරල බාරා පරිපථයකි.

1. දියෝඩය (D) Si නම්,

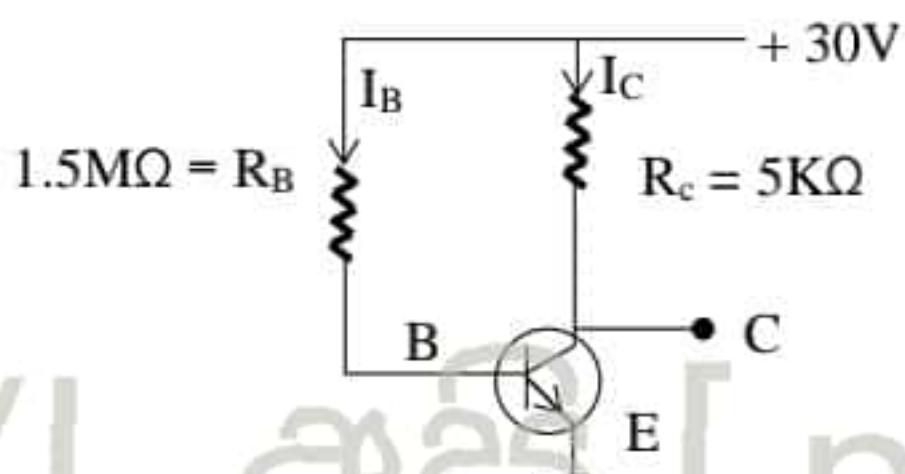
2. දියෝඩය (D) පරිපුරුණ නම්,

පරිපථය තුළින් ගලන බාරාව 6mA විමට R ප්‍රතිරෝධකයට පැවතිය යුතු අයයන් සොයන්න. කෝෂයේ අභ්‍යන්තර ප්‍රතිරෝධය නොසලකා හැරිය හැකි තරම් කුඩා බව සලකන්න.

iii. D පසු තැකූරු වන සේ කෝෂයේ අග භුවමාරු කළ විට පරාපථයේ බාරාව කුමක්ද?

b) i. පොදු විමෝවක වින්‍යාසයේ ක්‍රියාත්මක වන npn ව්‍යුන්ස්සිස්ටරයක් සඳහා සංක්‍රමණ ලාක්ෂණිකය (I_B හා I_C අතර) ඇද කපා හැරි ක්‍රියාකාරී හා සංතාප්ත ප්‍රදේශ නම් කරන්න.

පොදු විමෝවක වින්‍යාසයේ පවතින ව්‍යුන්ස්සිස්ටරයක් පහත රුපයේ දැක්වේ.

22 A/L අර්ථ [papers group]

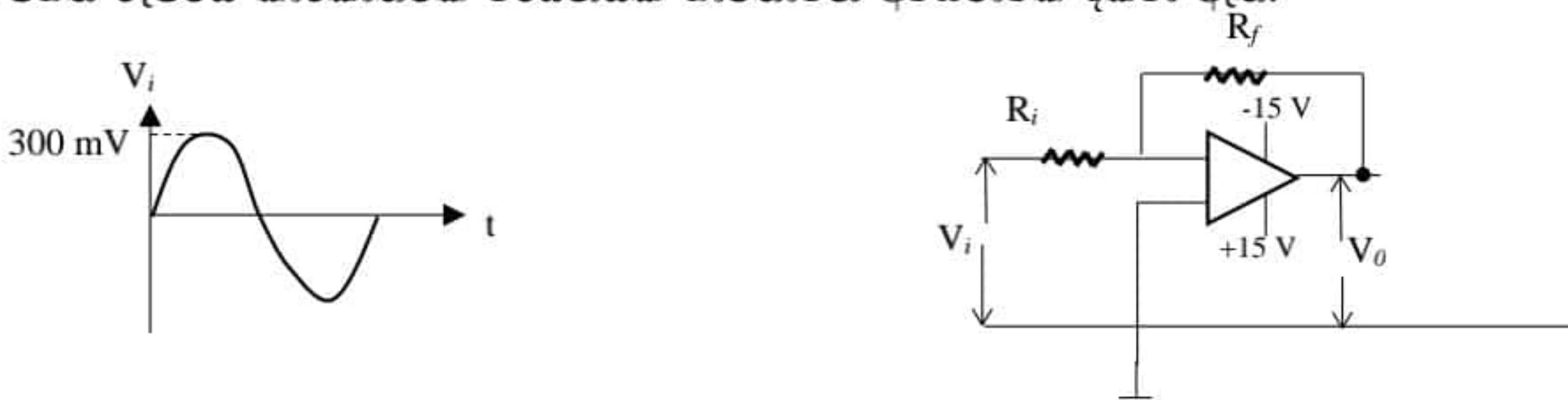
ii. ව්‍යුන්ස්සිස්ටරය සඳහ පැවතිය හැකි උපරිම සංග්‍රාහක බාරාව I_C (එනම් $V_{CE} = 0$ විට I_C අගය) ගණනය කරන්න.

iii. ව්‍යුන්ස්සිස්ටරය සඳහ පැවතිය හැකි උපරිම V_{CE} (එනම් $I_C = 0$ විට V_{CE} අගය) ගණනය කරන්න.

iv. V_{CE} ට එදිරිව I_C ප්‍රස්ථාරය ඇදීමට ඉහත ලක්ෂ්‍ය දෙක හාවතා කරන්න. එම ලක්ෂ්‍ය දෙක යා කර හාර රේඛාව ලබාගන්න.

v. ව්‍යුන්ස්සිස්ටර සඳහා සරල බාරා ලාභය (β) = 100 ලෙස හා $V_{BE} = 0$ ලෙස ද ගෙන ඉහත පරිපථය සඳහා I_B , I_C හා V_{CE} අගයයන් සොයන්න. එම V_{CE} , I_C අගයයන්ට අනුරූප Q ලක්ෂ්‍ය හාර රේඛාව මත ලකුණු කරන්න.

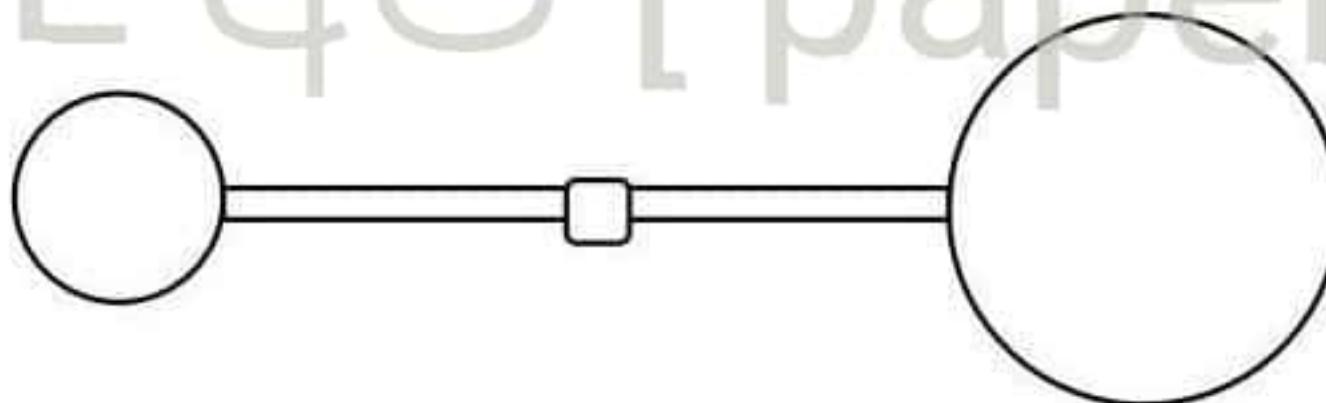
c) පහත රුපයේ කාරකාත්මක වර්ධනයක් හාවතාවන අවස්ථාවක් දක්වා ඇත.

- $R_i = 1\text{k}\Omega$, $R_f = 20\text{k}\Omega$ වන අතර ප්‍රදානය ලෙස උච්ච අය 300mV සයිනාකාර සංඡාවක් සපයා ඇත.
- කාරකාත්මක වර්ධකයක පොදු ගුණ 4 ක් ලියන්න.
  - ඉහත පරිපථය කුමන වර්ගයේ වර්ධකයක් ද?
  - වෝල්ටීයතා ලාභය ගණනය කරන්න.
  - ප්‍රතිදාන වෝල්ටීයතාවයේ උච්ච අය සොයන්න.
  - ප්‍රදාන හා ප්‍රතිදාන තරංගයේ හැඩිය එකම ප්‍රස්ථාරයක ඇද දක්වන්න.
  - R_i නොවනස්ව තබා R_f අය 100k Ω ලෙස වෙනස් කළේ නම් වෝල්ටීයතා ලාභය සොයන්න.
  - එම අවස්ථාවේ ප්‍රතිදාන වෝල්ටීයතාවයේ තරංග ආකාරය අදින්න.

22 A/L අභි [papers group]

(10) A)

පරිමාවන් 100 cm^3 හා 400 cm^3 වූ බල්බ දෙකක් සිහින් නළයකින් සම්බන්ධ කොට එම නළය කරාමයකින් වසා ඇත. බල්බ දෙකම 27°C උෂ්ණත්වයේ ඇති අතර විශාල බල්බයේ ජල වාෂ්පයෙන් යන්තමින් සංතාප්ත වූ වාතය හා කුඩා බල්බයේ වියලි වාතය ඇත. බල්බ දෙකහිම පීඩනයන් 100 kPa බැහින් වේ. දැන් කරාමය විවෘත කරනු ලැබේ.

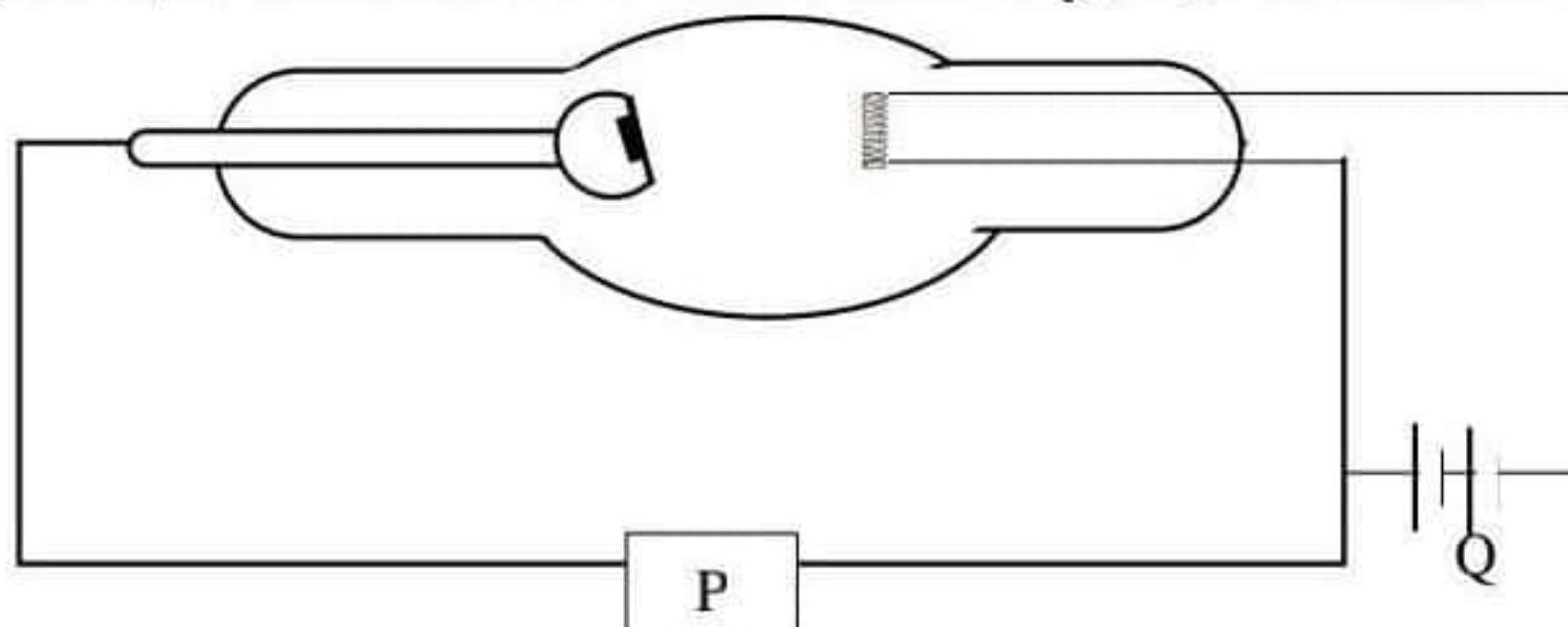
- i. මිශ්‍රණයේ අවසාන පීඩනය ගණනය කරන්න.
  - ii. කරාමයේ විවෘත කොට සැළකිය යුතු කාලයක් ගත වූ පසු විශාල බල්බයේ ඇති වාතයේ සාපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාව නිර්ණය කරන්න.
  - iii. දැන් කුඩා බල්බයේ නිරපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාව කොපමණ ද?
- b) කරාමය තැවත වසා වියලි බල්බයේ උෂ්ණත්වය ක්‍රමයෙන් අඩු කරගෙන යනු ලබන අතර හාජ්‍ය තුළ පීඩනය හා 27°C උෂ්ණත්වය අතර විවෘතය පහත පරිදි වේ. (x,y,z එකිනෙකට වෙනස් අයයන් වේ)

උෂ්ණත්වය / $^\circ\text{C}$	25	23	21	19
පීඩනය / Pa	$p - x$	$P - 2x$	$P - 2x - ly$	$P - 2x - y - z$

- X හි අය නිර්ණය කරන්න.
- x,y හා z අයයන් ආරෝහණ පිළිවෙළින් දක්වන්න.
- හේතු සඳහන් කරමින් විශාල බල්බයේ තුපාරාංකය ආසන්න වශයෙන් ලබා ගන්න.
- 23°C දී විශාල බල්බයේ ඇති වාතයේ සාපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාව නිර්ණය කරන්න.

(සාර්වත්‍ර වායු නියතය $8.3 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$ වන අතර 27°C හා 23°C හි දී ජලයේ සංතාප්ත වාෂ්ප පීඩනයන් පිළිවෙළින් 3.6 kPa හා 2.5 kPa වේ)

B) a) X කිරණ පනිපදවීම සහා හාවිතා කරන x- කිරණ බටයක දළ රුප සටහනක් පහත දැක්වේ.

- i. රුපයේ දක්වා ඇති P, Q, R හා S කොටස් තම් කර P හා Q මගින් කරන කාර්යයන් ද ලියන්න.
- ii. P පිළිතුරු පත්‍රයේ ඇද එහි දෙකෙලවර බැව්‍යියතාවයන් ලකුණු කරන්න.
- iii. 10 kV වෝලිටියතාවයක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වන X කිරණ බටයේ බාරාව 2 mA වේ. ඉලෙක්ට්‍රොනයේ ආරෝපණය 1.6×10^{-19} C වේ.
- X කිරණ බටයට සැපයෙන විද්‍යුත් ක්ෂේමතාව ගණනය කරන්න.
  - තත්පරයක දී ඉලක්කය මත විදින ඉලෙක්මෙට්‍රෝන සංඛ්‍යාව සොයන්න. ඔබ ගණනයේ දී කළ උපකළුපනය ද ලියන්න.
- iv. X- කිරණ වල ගුණ 2 ක් සඳහන් කරන්න.

b) විකිරණයීලි තෝරියම (Th) 232, තෝරියම - 228 බවට ක්ෂය වේ.

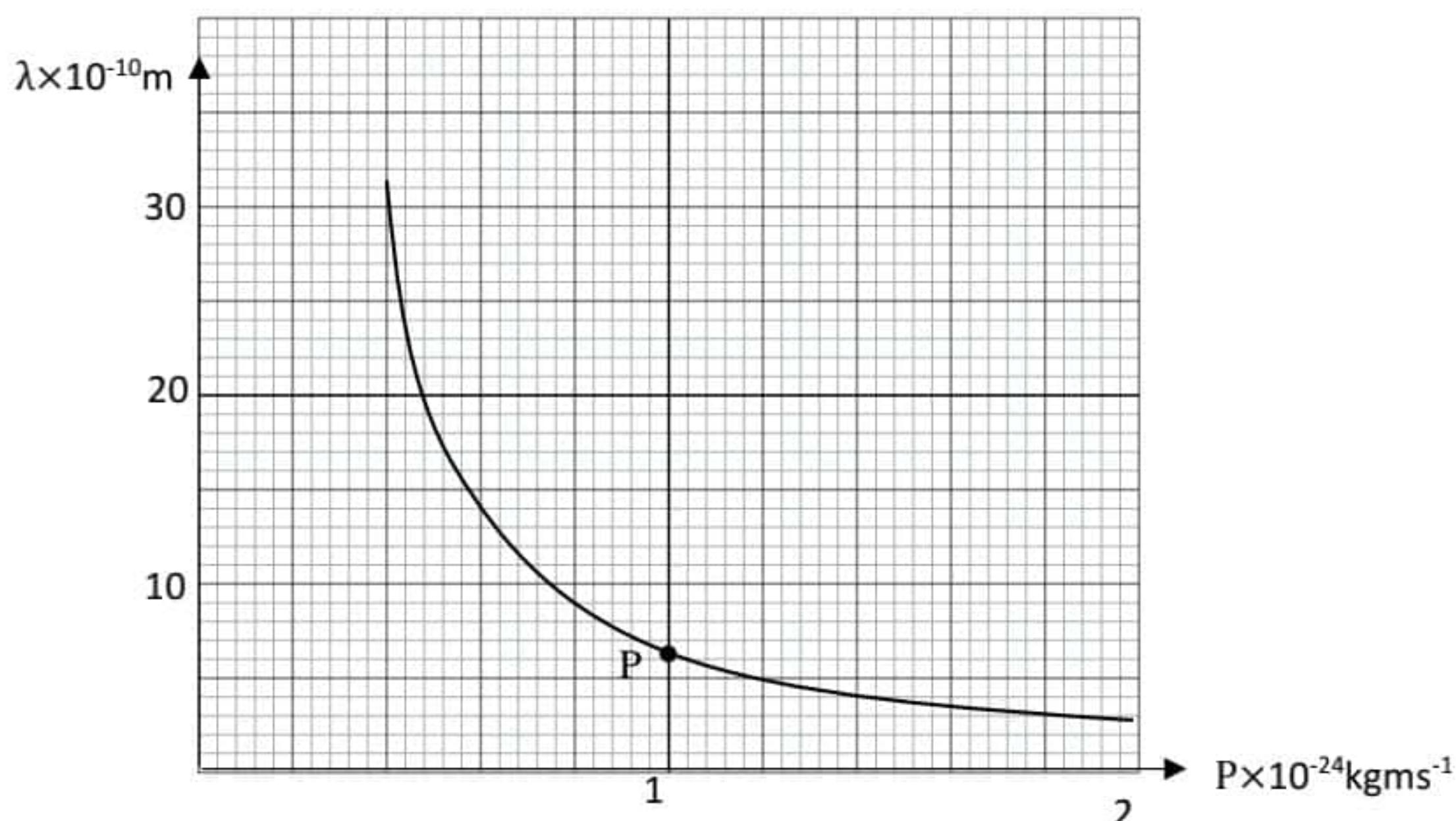
- i. මෙම ක්ෂය වීමේ ක්‍රියාවලියේ දී පිටවන α හා β අංශු ප්‍රමාණය කොපණ ද? අදාළ ක්ෂයවීම් ප්‍රතික්‍රියාව සම්කරණයකින් දක්වන්න.
- ii. ඉහත නිකුත්වන α අංශුවක වාලක ගක්තිය 8.8×10^{-13} J වේ. එය වාතයේ සාමාන්‍ය වායුගෝලීය පිඩිනය යටතේ වාතය තුළ 86 mm දුර ගමන් කරයි. මෙම α අංශුවක් වායු අණුවක් හා ගැටුණු විට අයන යුගලයක් තිපදවේ. අයන යුගලය තිපදවීමට 4.4×10^{-18} J ගක්තියක් අවශ්‍යය.

I. වාතය හරහා යාමේ දී ඉහත α අංශුව මගින් කොපම් අයන ප්‍රමාණයක් තිපදවේ ද?

II. වායුගෝලීය පිඩිනය අඩු වූ විට α අංශුවට වලිත විය හැකි පරාසය වැඩි වන්නේ ඇයිදැයි පැහැදිලි කරන්න.

III. ඉහත α අංශුවේ වේගයෙන් ම නිකුත්වන β^- අංශුවක් වාතය තුළ සාමාන්‍ය වායුගෝලීය පිඩිනය යටතේ දුර 86 mm දුරට වඩා වලිත වේද? අඩුවෙන් වලිත වේ ද? යන්න පැහැදිලි කරන්න.

C) රුපයේ දක්වා ඇත්තේ α අංශුවක් සඳහා ගම්කාවය සමග ඩී බොග්ලි තරංග ආයාමය වෙනස්වන ආකාරයයි.

- i. ගම්කාව (p) සමග ඩී බොග්ලි තරංග ආයාමය (λ) දක්වන සම්බන්ධය කුමක් ද?
- ii. ඉහත (i) හි සම්බන්ධය දී ඇති ප්‍රස්ථාරය මගින් තහවුරු කරන්න.
- iii. ඉහත ප්‍රස්ථාරයේ ප්‍රතිඵල ඇසුරෙන් ජ්ලාන්ක් නියතය (h) සඳහා අයයක් සොයන්න. P ලක්ෂායේ බන්ඩාංක ඒ සඳහා ඔබට හාවිතා කළ හැක.
- iv. ප්‍රෝටෝනයක් හා නියුටෝනයක් ස්කෑන්ධය 1.7×10^{-27} Kg වේ තම් ඉහත 8.8×10^{-13} J වාලක ගක්තිය සහිත α අංශුවේ ඩී බොග්ලි තරංග ආයාමය සොයන්න.

රත්නාවලි විද්‍යාලය - ගම්පහ. රත්නාවලි මාලිකා විද්‍යාලය - ගම්පහ. රත්නාවලි මාලිකා විද්‍යාලය - ගම්පහ. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha.

1	S	II
---	---	----

රත්නාවලි තාලිකා විද්‍යාලය - ගම්පහ

අවසාන වාර පරීක්ෂණය- 2022

13 ගේනිය

රත්නාවලි මාලිකා විද්‍යාලය - ගම්පහ. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha.

හොඟක විද්‍යාව II

කාලය : පැය 3

Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha. Rathnavali Balika Vidyalaya - Gampaha.

පත්‍රිය : ..... නම : .....

වැදගත් :-

- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය මිටු 12 කින් යුත්ත වේ.
- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය A හා B කොටස් දෙකකින් යුත්ත වේ. කොටස් දෙකටම නියමිත කාලය පැය තුනකි.

A කොටස- ව්‍යුහගත රචනා

සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු මෙම පත්‍රයේ ම සපයන්න. මබේ පිළිතුරු ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ඉඩ සලසා ඇති තැන් වල ලිවිය යුතු ය. මේ ඉඩ ප්‍රමාණය පිළිතුරු ලිවිමට ප්‍රමාණවත් බව ද දැරූස පිළිතුරු බලාපොරොත්තු තොවන බව ද සලකන්න.

B කොටස- රචනා

ප්‍රශ්න හතරකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. මේ සඳහා කඩිදාසි පාවිච්චි කරන්න. සම්පූර්ණ ප්‍රශ්න පත්‍රයට නියමිත කාලය අවසන් වූ පසු “A” සහ “B” කොටස් එක් පිළිතුරු පත්‍රයක් වන සේ “A” කොටස උඩින් තිබෙන පරිදි අමුණා විභාග ගාලාධිපතිට භාර දෙන්න.

පරීක්ෂකගේ ප්‍රයෝගනය සඳහා පමණි

දෙවනි පත්‍රය සඳහා		
කොටස	ප්‍රශ්න අංක	ලැබු ලකුණු
A	1	
	2	
	3	
	4	
B	5	
	6	
	7	
	8	
	9	
	10	
	එකතුව	

අවසාන ලකුණු

ඉලක්කමෙන්	
අකුරෙන්	

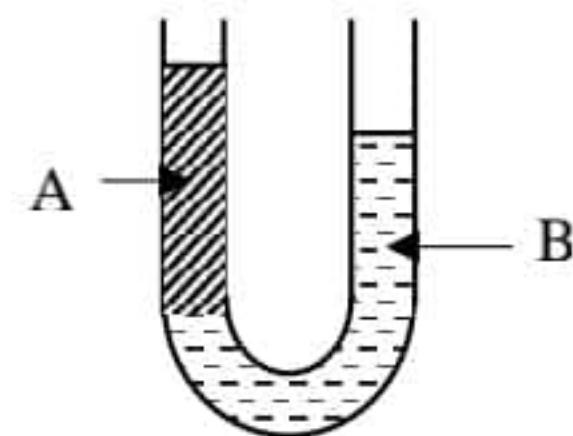
අවසාන ලකුණු

උත්තර පත්‍ර පරීක්ෂක	
ලකුණු පරීක්ෂා කලේ	1.
	2.
අධික්ෂණය	

A කොටස

(01) A) එකිනෙන මිශ්‍රවන ද්‍රව දෙකක සනත්ව සන්සන්දනය කිරීම සඳහා U තලය භාවිතා වේ.

A හා B ද්‍රව දෙකක් U තලයට ඇතුළු කර ඇති අයුරු රුපයේ දැක්වේ. A හා B හි සනත්ව ρ_A හා ρ_B එම ද්‍රව කදන් වල උස h_A හා h_B ද වේ.

i. ඒවා අතර සම්බන්ධය පෙන්වන පිඩින සම්කරණය ලියන්න.

.....

ii. ප්‍රස්ථාරික ක්‍රමයක් සඳහා සම්කරණය ලැබෙන පරිදි ඉහත ප්‍රකාශනය නැවත සකස් කරන්න.

.....

iii. එහි දී ලැබිය හැකි ප්‍රස්ථාරය පහත අක්ෂ මත සටහන් කරන්න.

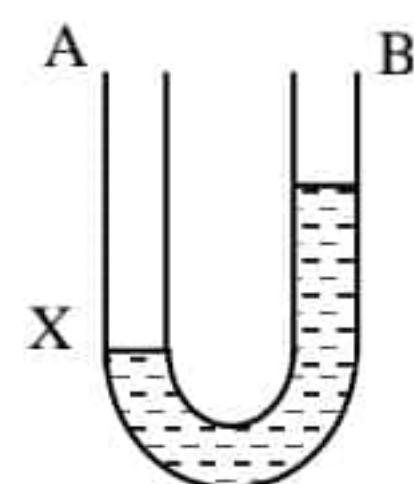

B) ඒකාකාර හරස්කඩ වර්ගේලයක් ඇති U තලයන් ඔබට සපයා ඇත. ජලය හා පොල් තෙල්වල සනත්ව සංසන්දනයට මෙම නලය භාවිතා වේ.

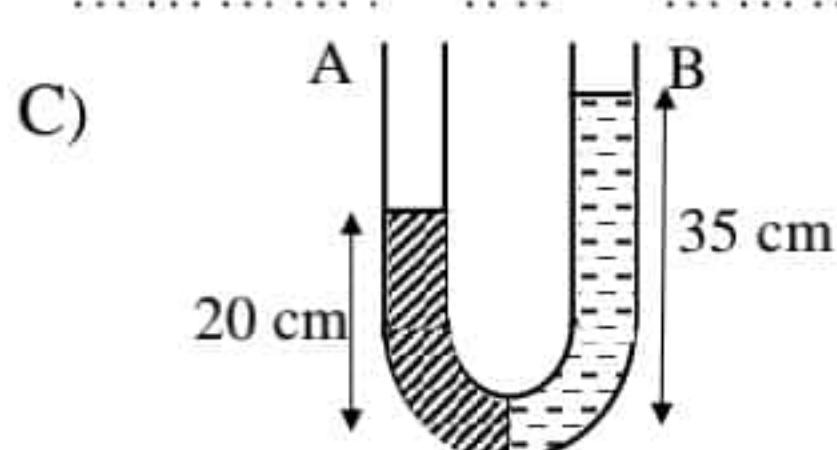
i. U තලය තුළට පළමුව ඇතුළු කරන්නේ ජලය වේ. එයට හේතුව කුමක් ද?

.....

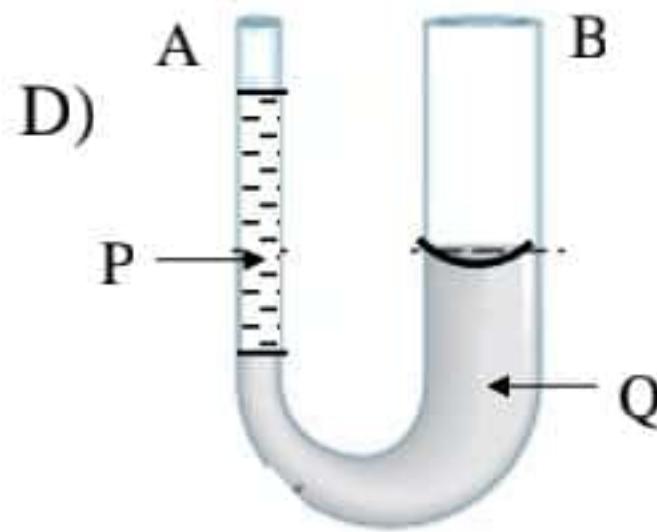
ii. පළමුව ජලය ඇතුළු කර ඉන්පසු පොල්තෙල් යෙදු විට ජල කදේ පිහිටීම රුපයේ දැක්වේ. පොල් තෙල් කදේ පිහිටීම A බාහුව තුළ දක්වන්න.

iii. X පිහිටුමේ සිට ජල කදේ සිරස් උස 10 cm නම් පොල්තෙල් කදේ උස ගණනය කරන්න.

A බාහුවේ තිබෙන්නේ ජලය සමඟ මිශ්‍ර නොවන ද්‍රවයකි.
B හි ජලය අඩංගු වේ. A හි ද්‍රවයේ සාපේක්ෂ සනත්වය සෞයන්න.

හරස්කඩ අසමාන U - තළයක් සලකන්න. A බාහුවේ හරස්කඩ වර්ගීලය 1cm^2 ද B බාහුවේ හරස්කඩ වර්ගීලය 4 cm^2 ද වේ. Q ද්‍රවය පළමුව යොදා P ද්‍රවය දෙවනුව යෝදු විට මාධ්‍ය වෙන්වන අතරැ මූහුණතේ සිට P හි උස 12 cm ද Q හි උස 10 cm ද වේ.

- i. $\frac{\text{P හි සනත්වය}}{\text{Q හි සනත්වය}}$ සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලබා ගන්න.
- .....
- .....
- .....
- .....

- ii. ඉන්පසු P ද්‍රවයේ 4 cm^3 පරිමාවක් A බාහුවට එකතු කරන ලදී. ඇන් P ද්‍රව කදේ උස කොපමණ ද?
- .....
- .....
- .....
- .....

- iii. Q හි ද්‍රව කදේ නව උස ගණනය කරන්න.
- .....
- .....
- .....
- .....

22 A/L අභි [papers group]

- iv. A බාහුව පැත්තේ සිට B බාහුව පැත්තට ගමන් කළ P දට පරිමාව කොපමණ ද?
- .....
- .....
- .....
- .....

- v. P හා Q අතරැ මූහුණතේ විස්ථාපනය කොපමණ ද?
- .....
- .....
- .....
- .....

- (02) පාසල් පරික්ෂණාගාරයේ දී මිශ්‍රණ ක්‍රමය මගින් රේයම්වල විශිෂ්ට තාප ධාරිතාව නිර්ණය කිරීම සඳහා පරික්ෂණයක් සැලසුම් කොට සිදු කිරීම ඔබට නියමව ඇත. මේ සඳහා ජලය මන්ත්‍රයක් සමඟ තාප පරිවර්ණය කරන ලද කැලරිමිටරයක්, 100°C ට රත් කරන ලද කුඩා රේයම් ගෝල හා උෂ්ණත්වමානයක් ඔබට ලබා දී ඇත.

- i. මෙම පරික්ෂණය සිදු කිරීමේ දී අවශ්‍ය වන අනෙක් උපකරණය කුමක් ද?
- .....
- .....
- .....

- ii. මෙහි දී කැලරි මිටරය අනිවාර්යයෙන් ම පරිවාරක පියනකින් වැසිය යුතු ය. එයට හේතුව කුමක් ද?
- .....
- .....
- .....

iii. රීයම් ගෝලවල හිල්වා ඇති උෂ්ණත්වමාන පාඨාංකය 100°C ට සමාන වූ වහාම ඒවා කැලරි මිටරයට එක් කිරීම සුදුසු ද? හේතු දක්වන්න.

.....

.....

iv. මෙම පරික්ෂණයේ දී ඔබ ලබා ගන්නා මිනුම්, ඔබ පරික්ෂණය සිදු කරන අනුපිළිවෙළින් ලියා දක්වන්න.

.....

.....

.....

v. පහත අගයන් ඔබගේ පරික්ෂණ ප්‍රතිඵල මගින් ගණනය කරන ලද බව සලකන්න.

කැලරි මිටරය, මන්පය හා ජලය උරා ගත් තාපය = 3640 J

රීයම් ගෝලවල ස්කන්ධය = 0.4 kg

රීයම් ගෝලවල උෂ්ණත්වයේ අඩු විම = 70°C

රීයම් වල විශිෂ්ට තාප ධාරිතාව ගණනය කරන්න.

.....

22 A/L අභි [papers group]

vi. මෙම පරික්ෂණය සඳහා රීයම් ගෝල ජල තාපකයේ රත් කිරීම වෙනුවට පරික්ෂණ නලය සාපුරුව දැල්ලට අල්ලා රත් කිරීම යෝගා වන්නේ ද? හේතු දක්වන්න.

.....

.....

vii. මෙම පරික්ෂණයේ දී කුඩා රීයම් ගෝල වෙනුවට විශාල රීයම් කුට්ටියක් හෝ රීයම් කුඩා හාවිතා කළ හැකිදැයි හේතු දෙක බැහින් ලබා දෙමින් පහදන්න.

.....

.....

.....

(03) වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය නිරික්ෂණය කිරීමට සරසුල් කටිවලයක්, අනුතාද තළයක් හා ජලය අඩංගු මිනුම් සරාවක් ඔබට සපයා ඇති.

i. පළමු මූලික තානය ලබා ගැනීමට ඔබ යොදා ගන්නේ කුමන සරසුලද? එය හාවිතා කිරීමට හේතුව කුමක් ද?

.....

.....

ii. මෙහිදී මූලිකය ලබා ගන්නේ කෙසේ ද?

.....

.....

iii. මෙහිදී ඇති වන තරංග ස්ථාවරද, ප්‍රගමනද යන්න සඳහන් කරන්න. තරංගය ඇති වන ආකාරය රුප සටහනක ඇද දක්වන්න.

.....

.....

- iv. සරසුලේ සංඛ්‍යාතය f ද, මූලිකය සඳහා ලැබුණු වායු කදේ l ද, ආන්ත ගෝධනය (e) ද සලකමින් වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය (v) සඳහා ප්‍රකාශයක් ගොඩ තගන්න.
- .....
.....
.....
.....
.....

- (B) i. සරසුල් කිහිපයක් හාවිතා කර ප්‍රස්ථාරයක් හාවිතයෙන් වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය සේවීමේ දී, ප්‍රස්ථාරය සඳහා සම්කරණය ගොඩ තගා යොදා ගනු ලබන ස්ථායක්ත විව්ලාය හා පරායන්ත විව්ලාය සඳහන් කරන්න.
- .....
.....
.....
.....
.....

- ii. එම ප්‍රස්ථාරයේ දළ සටහනක් ඇද දක්වන්න.

22 A/L අභි [papers group]

- iii. එමගින් වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය (v) හා නළයේ ආන්ත ගෝධනය ලබා ගන්නේ කෙසේ ද?
- .....
.....
.....
.....
.....

- iv. පරික්ෂණය සිදු කරගෙන යාමේ දී උෂ්ණත්වය ඒකාකාරීව අඩු වේ නම් ප්‍රස්ථාරයේ හැඩය ඉහත ප්‍රස්ථාරයේ ම ඇද පෙන්වන්න.

- C) සිපුවෙකු 512 Hz සරසුලක් හා අනුතාද තළයක් හා ජලය අඩංගු මිනුම් සරාවක් පමණක් හාවිතා කර වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය හා නළයේ ආන්ත ගෝධනය සෞයන ලදී.

- i. මෙහිදී ලැබු පළමු අනුතාද දිගවල් පිළිවෙළින් 16 cm හා 50 cm වේ. වාතයේ ධිවනි ප්‍රවේශය ගණනය කරන්න.
- .....
.....
.....
.....
.....

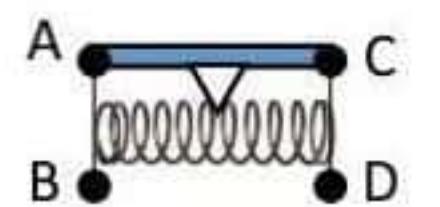
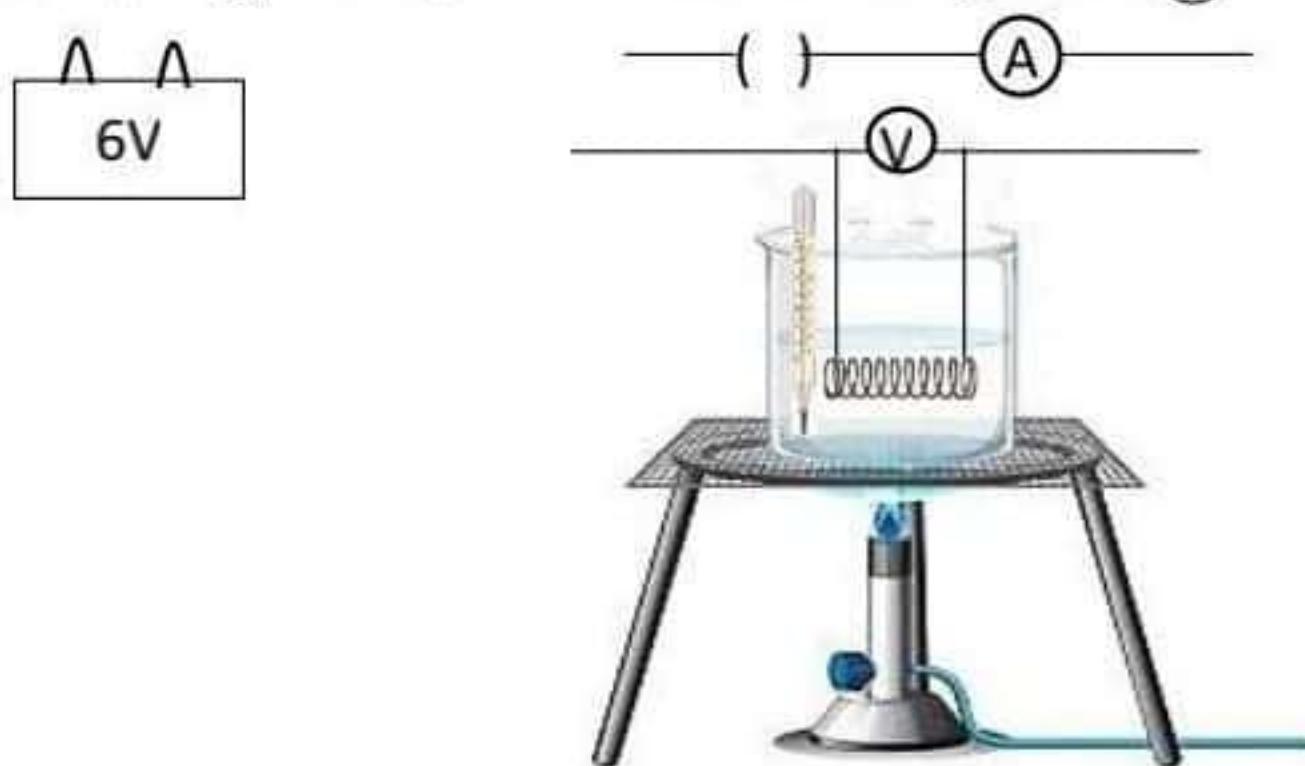
- ii. නළයේ ආන්ත ගෝධනය ගණනය කරන්න.
- .....
.....
.....
.....
.....

iii. එක් එක් අවස්ථාවේ දිවනි තිවුතාවය වෙනස් වන ආකාරය එකම ප්‍රස්ථාරයක ඇද දක්වන්න.

.....

.....

(04) දගරයක් යෙදී ඇති සන්නායක ද්‍රව්‍යයේ ප්‍රතිරෝධයේ උෂ්ණත්ව සංගුණකය සෙවීම සඳහා යොදා ගත හැකි පරිපථයක අසම්පූර්ණ රුප සටහනක් පහත දැක්වේ. (A)හා (V)පරිපූර්ණ බව උපකල්පනය කරන්න.

(x) බාරා නියාමකය

(a) i. සම්බන්ධක කම්බි යොදා ගනීමින් පරිපථය නිවැරදි ලෙස සම්පූර්ණ කරන්න.

ii. V හා A හි දෙපස යැවීයතා +, - යොදන්න.

iii. 30°C දී පරිවෘත කරන ලද ඉහත කම්බි දගරයේ ප්‍රතිරෝධය 100Ω ක් පමණ වේ. පරික්ෂණය තුළ දී 50 mA සනයේ බාරාවක් යැවීමට අපේක්ෂා කරයි. 10Ω , 50Ω , 500Ω , $1\text{k}\Omega$ ලෙස ප්‍රමාණනයන් සටහන් වූ බාරා නියාමක (x) කිහිපයක් සපයා ඇත්තම් බල තෝරා ගන්නේ කුමන බාරා නියාමකය ද?

අදාළ ගණනය කිරීම් දක්වන්න.

22 A/L අඩි [papers group]

iv. ඉහත බාරා නියාමකය තෝරා ගත්වීට පරිපථය තුළින් යැවීය හැකි උපරිම හා අවම බාරා ගණනය කරන්න.

I. උපරිම

.....

.....

II. අවම

.....

.....

v. මෙම පරික්ෂණයේ දී අඩු බාරාවන් (50mA ගණය) හාවිතා කිරීමේ වාසියක් තිබේ ද?

බලගේ පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.

.....

.....

.....

vi. පූර්ණ පරිමාන උත්තුමණය 0.5 mA , 20mA , 100mA හා 1A ඇම්ටර කිහිපයක් ඇත්තම් බල තෝරා ගන්නේ කුමන ඇම්ටරය ද?

එය තෝරා ගැනීමට හේතු දක්වන්න.

.....

.....

.....

vii. මෙම පරික්ෂණයේදී 6V බැටරිය තිබුණු දාහකයක් හාවිතා කරයි. එයට හේතුව කුමක් ද?

.....
.....

viii. දෙන ලද උෂ්ණත්වයක දී දැගරයේ ප්‍රතිරෝධය R_θ වේ. $R_\theta = R_0(1 + \alpha\theta)$ සම්කරණයේ දැක්වෙන හොතික රාඛින් නම් කරන්න.

$$R_\theta \dots$$

$$\alpha \dots$$

$$\theta \dots$$

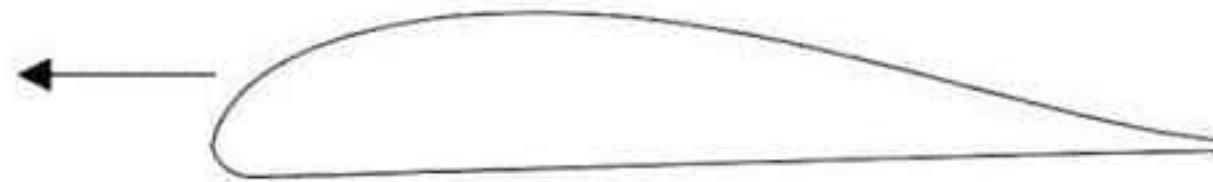
ix. මෙම පරික්ෂණයේදී ඔබ බලාපොරොත්තු වන ප්‍රතිඵලය ලබා ගැනීම සඳහා කම්බි දැගරයේ ප්‍රතිරෝධය R_θ හා උෂ්ණත්වය θ අතර අදින ලද ප්‍රස්ථාරයේ අනුකූලනයෙහි විශාලත්වය 0.8 ද, අන්තර්ඛාන්ධය 20 ද නම් ප්‍රතිරෝධයේ උෂ්ණත්ව සංග්‍රහකය සොයන්න.

22 A/L අඩි [papers group]

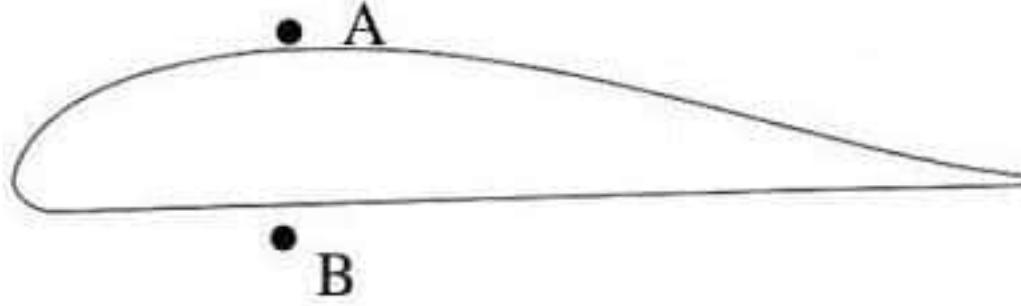
B කොටස රචනා

- ප්‍රශ්න හතරකට පිළිකුරු සපයන්න.

(05) A) ගුවන් යානයක් එසවීම සඳහා අවශ්‍ය උප්‍රේක්ෂණ බලය ලබා දීමට යානයේ තවු විශේෂ හැඩයකට සකසා ඇත. ගුවන්යානා වාපතක හරස්කඩික් රුපයේ දැක්වේ.

- i. යානය රුපයේ දක්වා ඇති දිගාවට ගමන් කරන විට වාපත අසල අනාකුල රේඛා පිහිටීම අදින්න.
- ii. බ'තුලී ප්‍රමෝදට අදාළ සම්කරණය ලියා පද හඳුන්වන්න.
- වාපතේ ඉහළ හා පහළ පීඩනය පිළිවෙළින් P_A හා P_B ද A හා B හි ප්‍රවේශ පිළිවෙළින් V_A හා V_B ද නම්,

- iii. A ලක්ෂණය සඳහා බ'තුලී ප්‍රමෝද ලියන්න.
- iv. $P_A - P_B$ සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියන්න.
- ගුවන් ගත වන විට එහි තවුවල පහළ පාෂ්ධිය පසුකර වාතය ගෙවා යන ප්‍රවේශය 100ms^{-1} වේ. ඉහළ පාෂ්ධිය පසුකර වාතය ගෙවා යන ප්‍රවේශය 200ms^{-1} වන අතර වාතයේ සන්වය 1.2kgm^{-3} වේ. තවුවල සෑලු පාෂ්ධිය වර්ගඑලය 1500 m^2
- v. ගුවන්යානා වාපත ඉහළ හා පහළ පීඩන වෙනස ගණනය කරන්න.
- vi. තවු මත යෙදෙන එසවීම බලය ගණනය කරන්න.
- vii. රුප සටහන පිටපත් කර යානය මත ක්‍රියාත්මක වන එසවීම බලය හා බර ලකුණු කරන්න.

- viii. යානයේ ස්කන්ධය $1.5 \times 10^5 \text{ kg}$ නම්, යානය ඉහළව එසවෙන ත්වරණය ගණනය කරන්න.

- B) යානයේ තවුවල සවි කර ඇති පංකා (fan blade) මගින් යානය ඉදිරියට බාවනය වීමට අවශ්‍ය බලය ලබා දේ. එක් පංකාවක තලයක දිග 50 cm වේ. එවැනි පංකා 4 ක් යානයේ තවුවල සවි කර ඇත.

- මෙම පංකාවක් තත්පරයට වට 2000 ක කෝෂික ප්‍රවේශයකින් නුමණය වේ. ආරම්භයේ සිට මෙම ප්‍රවේශය ලබා ගැනීමට 200s ක කාලයක් ගත වේ. පංකාවේ කෝෂික ත්වරණය ගණනය කරන්න. ($\pi = 3$)
- පංකාව තුළට වාතය ඇදි යන වෙශය 100ms^{-1} වේ. වාතයේ ස්කන්ධය 1.3 kgm^{-3} නම්, තල 30 මගින් තත්පරයක් තුළ ඇද ගන්නා වායු ස්කන්ධය ගණනය කරන්න.
- එම වායුව මගින් යානය මත ඇති කරන බලය ගණනය කරන්න.
- පංකා හතරම මගින් යානය මත ක්‍රියාත්මක වන තෙරපුම් බලය ගණනය කරන්න.
- යානය ඉදිරියට ගමන් කරන විට වාතයේ දුස්පාවිතාව මගින් සර්පනු බලයක් හට ගැනේ. දී ඇති රුපයේ පිටපත් කර තෙරපුම් බලය, සර්පනු, බලය එසවුම් බලය හා බර ලකුණු කරන්න.

- C) i. ගුවන් යානය අහසේ දී වංගුවක ගමන් කිරීම සඳහා තිරසට මදක් ඇලකුල යුතු වේ. එවැනි අවස්ථාවක ක්‍රියාකරන බර හා එසවුම් බලය මෙම රුපය පිටපත් කර ලකුණු කරන්න.

- යානය 720 kmh^{-1} ප්‍රවේශයෙන් ගමන් කරන අවස්ථාවක අරය 500 m වූ වතු මාර්ගයක ගමන් කිරීමට නම් යානය ඇල කළ යුතු කෝෂික ගණනය කරන්න.

22 A/L අඩි [papers group]

- (06) මැෂ්‍ය කාලයේ යම් පිරිසක් පාරීවිය ගෝලාකාර තොව පැනලි බව පෙන්වීමට උත්සාහ දරයි. තමුත් විද්‍යාත්මක පිළිගත් මතය වන්නේ පාරීවිය ගෝලාකාර බවය. පාරීවියේ වතුතාවය කිලෝමීටරයට සෙන්ටීමිටර 8 ක් බව දැනට සෞයාගෙන ඇත.

පාරීවිය පැනලි බව පෙන්වීමට උත්සාහ දරන පිරිස ඒ සඳහා සාධක ලෙස විවිධ කරුණු ඉදිරිපත් කරයි. ඔවුන් පවසන එක් කරුණක් වන්නේ ක්ෂිතිපයෙන් එහා තිබෙන වස්තුන් අපට පෙනෙන බැවින් පාරීවිය ගෝලාකාර තොවය යුතු බවයි. ඔවුන් පවසන තවත් කරුණක් වන්නේ පාරීවිය මත ඇති දිගු පාලමක් වතුව නොපෙනීමයි. පාරීවිය ගෝලාකාර නම් එය වතුව පෙනිය යුතු ය යන්න ඔවුන්ගේ අදහසයි.

- ක්ෂිතිපයෙන් එහා තිබෙන වස්තුන් අපට පෙනෙන ආකාරය පැහැදිලි කිරීමට යොදා ගන්නා හොතික විද්‍යාත්මක සංසිද්ධිය කුමක් ද?
- සුරුෂා උදා වීමට පෙර සුරුෂා තොපෙනුනද සුරුෂාලෝකය දැක ගත හැක. එය සිදු වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.
- මිනිස් ඇසක කෝෂික විශේෂන බලය 0.02° ක් බව පවසයි. මිනිසාට 1 km දුරකින් පිහිටි වස්තු දෙකක් වෙන්කර හඳුනා ගැනීමට එම වස්තු දෙක පැවතිය යුතු අවම පරතරය ආසන්න පුරුණ අගයට ගණනය කරන්න. ($\pi = 3$)
- එමගින් මිනිසාට පාරීවිය මත පිහිටි දිගු පාලම් වතුය නොපෙනීමට ශේෂව සඳහන් කරන්න.
- පුද්ගලයෙකු පාරීවියේ වතුතාව නිරික්ෂණය කිරීමට තුනී උත්තල කාව වලින් සමන්විත නක්ෂතු දුරේක්ෂයක් සාමාන්‍ය සිරුමාරුවේ දී හාවතා කරයි. දුරේක්ෂයේ අවම කෝෂික විශාලනය කොපමණ විය යුතු ද?
- දුරේක්ෂයක් සාමාන්‍ය සිරුමාරුවේ පවතින විට ඒ සඳහා කිරණ රුප සටහන ඇද උපනෙත හා අවනෙත නම් කරන්න.
- දුරේක්ෂයේ කෝෂික විශාලනය සඳහා ප්‍රකාශනයක් ගොඩ නගන්න.
- දුරේක්ෂයේ අවනෙත් කාවයේ නාහිය දුර 150 cm නම්, දුරේක්ෂයේ උපනෙත හා අවනෙත අතර දුර කොපමණ ද?
- එම සිරුමාරුව කළ දුරේක්ෂයෙන් තවත් පුද්ගලයෙකු පාරීවියේ වතුතාව නිරික්ෂණය කළද ඔහුට එය නිරික්ෂණය කිරීමට තොහැකි විය. එසේ වීමට ශේෂව කුමක් ද?
- ඔහුට වතුතාව නිරික්ෂණය කිරීමට කාව අතර පරතරය අඩු කළ යුතු ද? වැඩි කළ යුතු ද?

(07) a) ද්‍රවයක අණු ඒවායේ කේන්දු අතර මතිනු ලබන නිශ්චිත පරතරයකින් පිහිටයි. මෙය සමතුලිතතා පරතරය (equilibrium spacing) ලෙස හැඳින්වේ. මෙවැනි අණු දෙකක් එකිනෙක වෙන් කිරීමට බාහිර කාර්යයක් කළ යුතුය. ද්‍රවය තුළ යම් අංශුවක් වටා පවතින සමාජාතිය අණු ප්‍රමාණය මූල් අණුව ද්‍රවය මතු පිටට පැමිණෙන විට අරධයක් බවට පත්වේ. අණු දෙකක් අතර බන්ධනය බිඳීමට අවශ්‍ය ගක්තිය බන්ධන ගක්තිය (Bond Energy) ලෙස හැඳින්වේ. බන්ධනයක් බිඳීමේදී කරනු ලබන කාර්යයෙන් අරධයක් බැගින් එක්ලික් අණුවේ ගක්තිය ලෙස ගෙවා වේ. එක් අණුවක් වටා සමඟාතිය අණු n සංඛ්‍යාවක් පිහිටි ද්‍රවයක් සලකන්න.

- ද්‍රව පෘෂ්ඨයක් මත ඇති ද්‍රව අණුවක් වටා පවතින සමඟාතිය අණු සංඛ්‍යාව කොපමණ ද?
- එක් අණුවක් ද්‍රවය මතු පිටට ගෙන ඒම සඳහා කළ යුතු කාර්යය කුමක් ද? බන්ධන ගක්තිය E ලෙස ගන්න. එවිට එම අනුවෙනි ගෙවාවන ගක්තිය කුමක් ද?
- ඒකීය ක්ෂේත්‍රීලයක අණු A සංඛ්‍යාවක් පවතින පරිදි නිර්මාණය වූ ද්‍රව පෘෂ්ඨයක් නිර්මණය කිරීම සඳහා ඒකීය ක්ෂේත්‍රීලයකට අවශ්‍ය අවම ගක්තිය කුමක් ද?
- ඉහත (iii) හි පෘෂ්ඨයේ ඒකීය ක්ෂේත්‍රීලයක ගෙවා වි ඇති පෘෂ්ඨීක ගක්තිය එම ද්‍රවයෙහි පෘෂ්ඨීක ආත්ම සංගුණකයටද සමාන වේ. ජලයේ පෘෂ්ඨීක ආත්මය $7 \times 10^{-2} \text{ Nm}^{-1}$ ද ජල අණු සඳහා සමතුලිතතා පරතරය 10^{-10} m ද එක් ජල අණුවක් වටා ජල අණු 12 ක් පිහිටන්නේ යයි ද සලකා ජල අණු සඳහා බන්ධන ගක්තිය ගණනය කරන්න.

- b) i. විදුරු තලයක් ද්‍රවයක් තුළ සිරස්ව ගිල්වා ඇති විට කේශික උද්‍යමනය (h)

$$h = \frac{2T}{\rho g R} \cos \theta \text{ සම්කරණයෙන් දැක්වේ. එහි සංකේත මගින් දැක්වෙන රාඡි හඳුන්වන්න.}$$

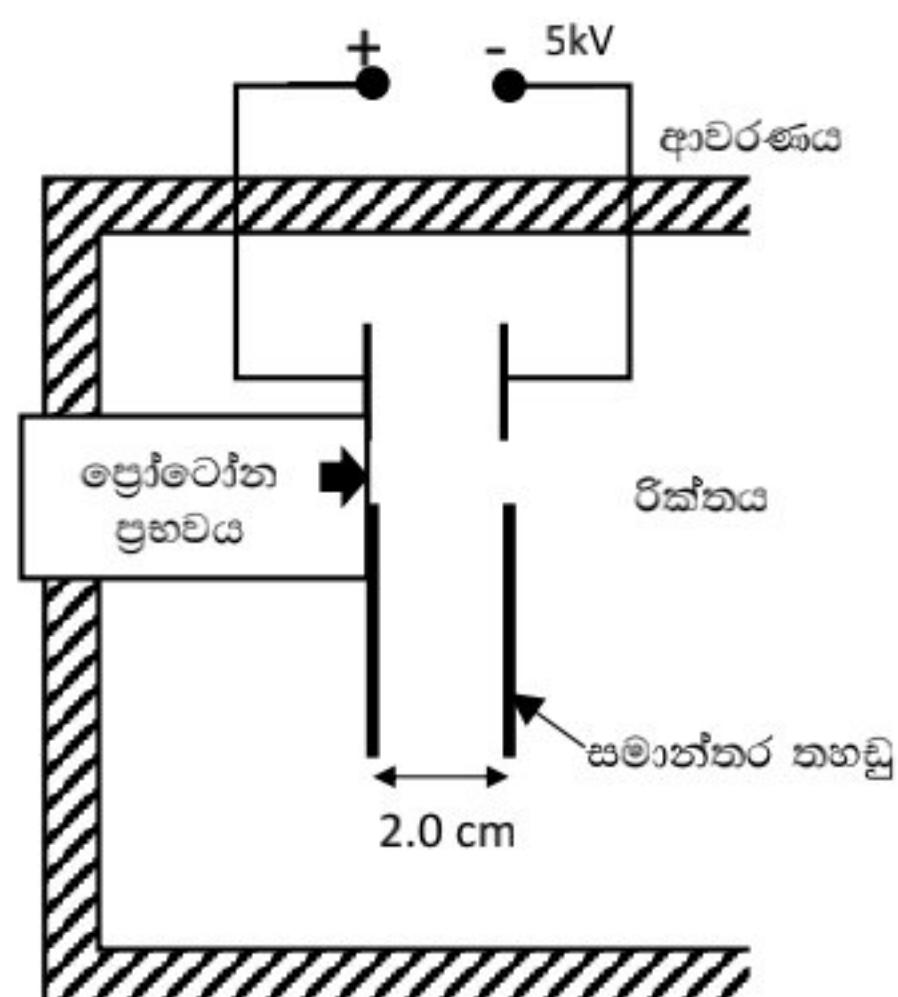
- $\theta = 40^\circ$, $\theta = 90^\circ$ හා $\theta = 140^\circ$ වන P, Q හා R ද්‍රව 3 ක කේශික තල තුනක් සිරස්ව ගිල්වා ඇත. එක් එක් අවස්ථාව සඳහා තලය තුළ තලයෙන් පිටත ද්‍රව මට්ටම, තලය තුළ ද්‍රව මාවක හැඩිය, ද්‍රවය මත පෘෂ්ඨීක ආත්ම බලය හා අදාළ θ අගය රුප සටහන් තුනක වෙන වෙනම ලකුණු කරන්න.
- $R = 0.2 \text{ mm}$, $T = 7 \times 10^{-2} \text{ Nm}^{-1}$, $\theta = 0$ වන ජලයේ කේශික බවය සිරස්ව ගිල්වා ඇති විට h ගණනය කරන්න. ජලයේ සනන්වය 1000 kgm^{-3} වේ.
- කේශික බලය එහි දිගෙන් 4.0 cm ජල පෘෂ්ඨයෙන් ඉහළ පවතින පරිදි ජලය තුළට ඔබනු ලැබේ. එවිට බවය මුදුනේ ද්‍රව මාවකයේ හැඩිය (iii) කොටසේ මාවකයේ හැඩියට සාපේක්ෂව ඇද අදාළ θ කෝණය ගණනය කරන්න. [$\cos^{-1}(4/7) = 55^\circ$ ලෙස ගන්න]

- (08) පරමාණුවක අභ්‍යන්තර ස්වභාවය පරීක්ෂා කර බලා ඒවා සැදි ඇති මූලිකාංගු පිළිබඳ අනාවරණය කර ගැනීමට ඉහළ ගම්කාවයක් සහිත අංශු යොදා ගනී.

ආරෝපිත අංශු විදුළුත් හා වූම්බක ක්ෂේත්‍ර මගින් අධික වේගයක් දක්වා ත්වරණය කිරීමට අංශු ත්වරක භාවිතා වේ.

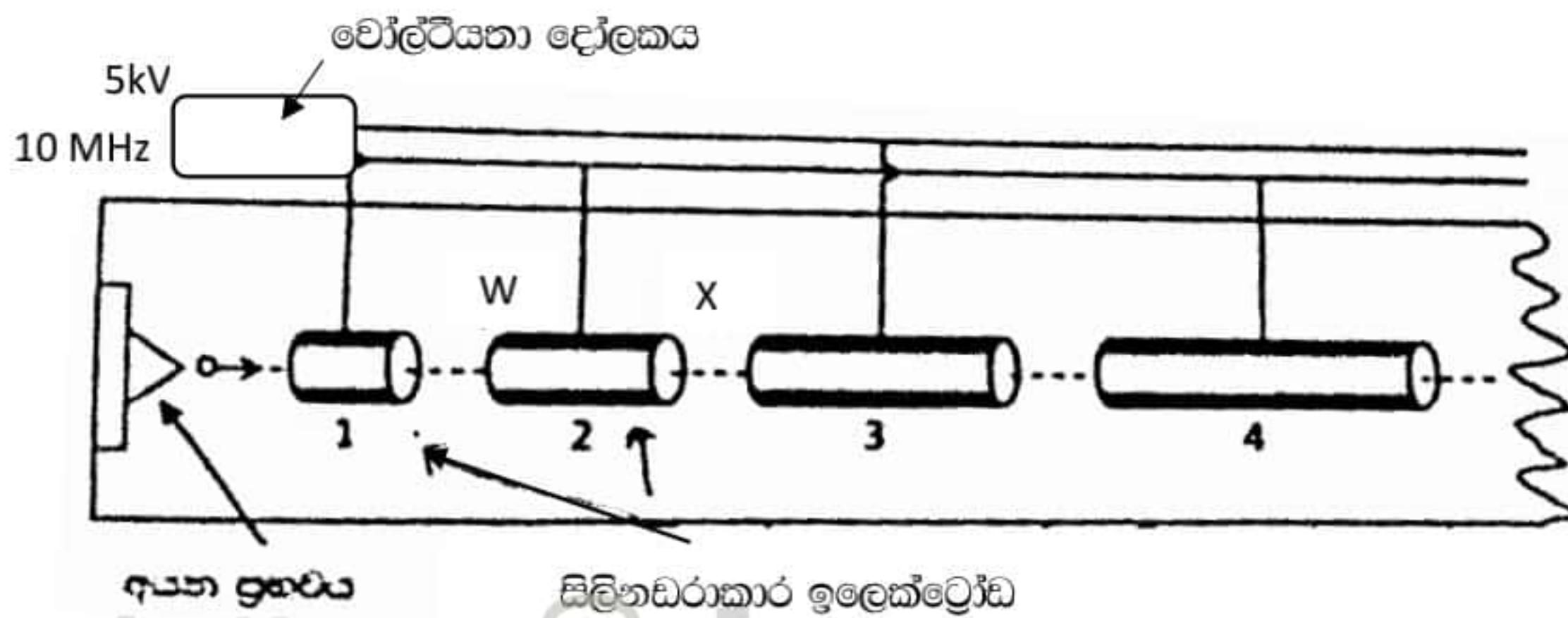
අංශු ත්වරකයක් ලෙස භාවිතා කළ හැකි සරලම සැකැස්ම (Ion gun) පහත රුපයේ දක්වා ඇත. සමාන්තර තහඩු අතර පෙදෙසට නොහිති හැකි වේගයකින් යුතුව ප්‍රහවය මගින් ප්‍රෝටෝන මුදා හරි. තහඩු 2.0 cm පරතරයකින් යුතුව 5 kV විහාර අන්තරයක් යටතේ පවත්වාගෙන ඇත. මෙම සැකැස්ම රික්තයක තබා ක්‍රියා කරවයි.

- තහඩු අතර විදුළුත් ක්ෂේත්‍ර තිව්‍යතාවයේ විශාලත්වය හා දිගාව කුමක් ද?
- සාණ තහඩුවෙන් පිටතට පැමිණෙන විට ප්‍රෝටෝනයේ ගක්තිය කොපමණ ද? (ප්‍රෝටෝනයේ ආරෝපණය $1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$ වේ)
- සිදුරෙන් පිටවන විට ප්‍රෝටෝනයේ වේගය සොයීන්න. (ප්‍රෝටෝනයේ ස්කන්ධය $1.6 \times 10^{-27} \text{ kg}$ ලෙස ගණනය සඳහා යොදා ගන්න)
- අයන ප්‍රහවයෙන් තකුන් වන අයනය සාණ ආරෝපත නම් එය ත්වරණය කිරීමට ඉහත සැකැස්මේ කළ යුතු වෙනස්කම කුමක් ද?
- මෙම ත්වරණ ක්‍රියාවලිය රික්තයක සිදු කිරීමට හේතුව සඳහන් කරන්න.

b) වැඩි ත්වරණයක් ලබා දීම සඳහා පහත ආකාරයේ රේඛිය අංශු ත්වරකයක් (Linear accelerator) හාටිනා වේ. මෙහි බටයක ආකාරයේ සිලින්ඩරාකාර ඉලෙක්ට්‍රොෂ්‍ය හාටිනා වන අතර 5 kV විෂව අන්තරයක් 10MHz ප්‍රත්‍යාවර්ත්‍ය විභවයක් යොදා ඇත.

දී ඇති බටයක් තුළ අයනයක් වලින වීමට ගන්නා කාලය අනුව බටයේ දිග වෙනස් වේ. ඒ අනුව වෝල්ටීයතාවයේ බුල්ලීයතාව මාරු වේ. අයනය බටයක් තුළ ගත කරන කාලය වෝල්ටීයතාවයේ කාලාවර්තයෙන් අඩික් විය යුතු ය. ඒ නිසා බුල්ලීයතාවය මාරුවන විට අයනය බටයේ කෙළවරට පැමිණ බට දෙකක් අතර හිදැස තුළ දී ත්වරණය වේ. සැම සිලින්ඩරාකාර ඉලෙක්ට්‍රොෂ්‍ය 2 ක් අතර හිදැසෙහි පරතරය 2.0 cm වේ.

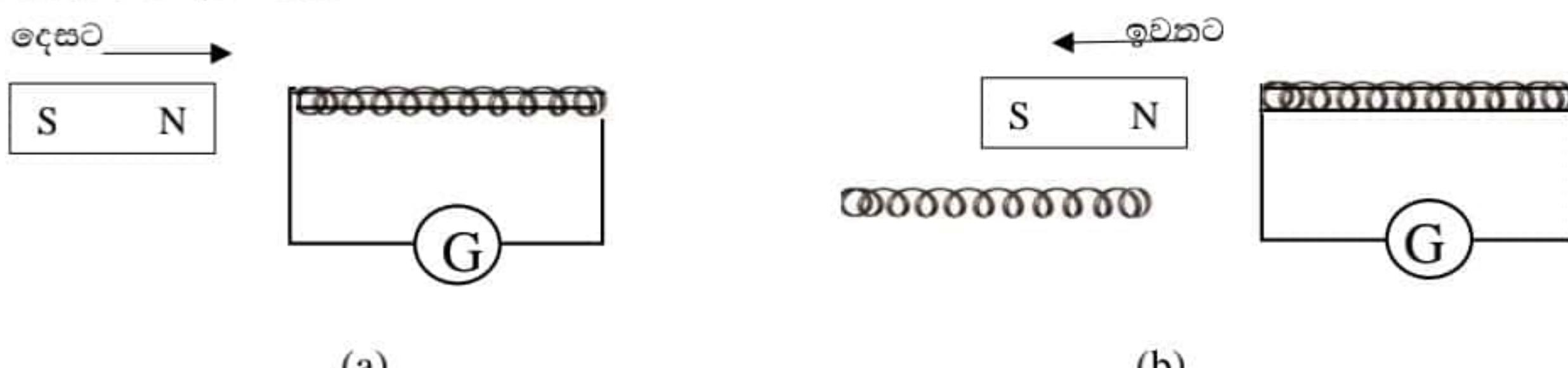
22 A/L අර්ථ [papers group]

- සිලින්ඩරාකාර ඉලෙක්ට්‍රොෂ්‍යයක් තුළ දී අයනයක ප්‍රවේශය ගැන ක්‍රමක් කිව හැකි ද? ඔබේ පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.
- i. 1 හා 2 හිදැස් තුළින් ත්වරණය වූ පසු අයනයේ ප්‍රවේශය a) iii කොටසේ අයය ලෙස ගෙන WX ඉලෙක්ට්‍රොෂ්‍යයේ දිග ගණනය කරන්න.
- ii. ක්‍රමයෙන් සිලින්ඩරාකාර ඉලෙක්ට්‍රොෂ්‍යවල දිග වැඩි වන්නේ ඇයි?
- iii. 2 හා 3 හිදැස් තුළින් ත්වරණය වූ පසු අයනයේ ප්‍රවේශය ගණනය කරන්න.
- iv. ඉතා විශාල ප්‍රවේශයක් ලබා ගැනීමට අංශු ත්වරකය විශාල දිගකින් යුත්ත විය යුතුය. මෙම ගැටුපුව මග හරවා ගැනීමට අංශු වෘත්තාකාර පරිවල ගමන් කරවීම අවශ්‍ය වේ. ඒ සඳහා අංශු ත්වරකවල හාටිනාවන උපතුමය සඳහන් කරන්න.
- c) අංශු ත්වරකවලින් පිටවන අධික ගම්මතාවයක් සහිත අංශු කදුම්බ හාටියෙන් අංශු හොතික විද්‍යාජ්‍යයින් අනාවරණය කර ගත් පදාර්ථය සැදි ඇති මුළිකාංශු ගණන කිය ද? ඒවා සංකේත මගින් දක්වන්න.

(09) A කොටසට හෝ B කොටසට පමණක් පිළිතුර සපයන්න.

A) විද්‍යුත් ප්‍රමිතක ප්‍රේරණය ආදර්ශනය සඳහා සිංහයෙකු විසින් ප්‍රබල දැන්ව ප්‍රමිතකයක් සහ පහත පරිපථය යොදා ගනී.

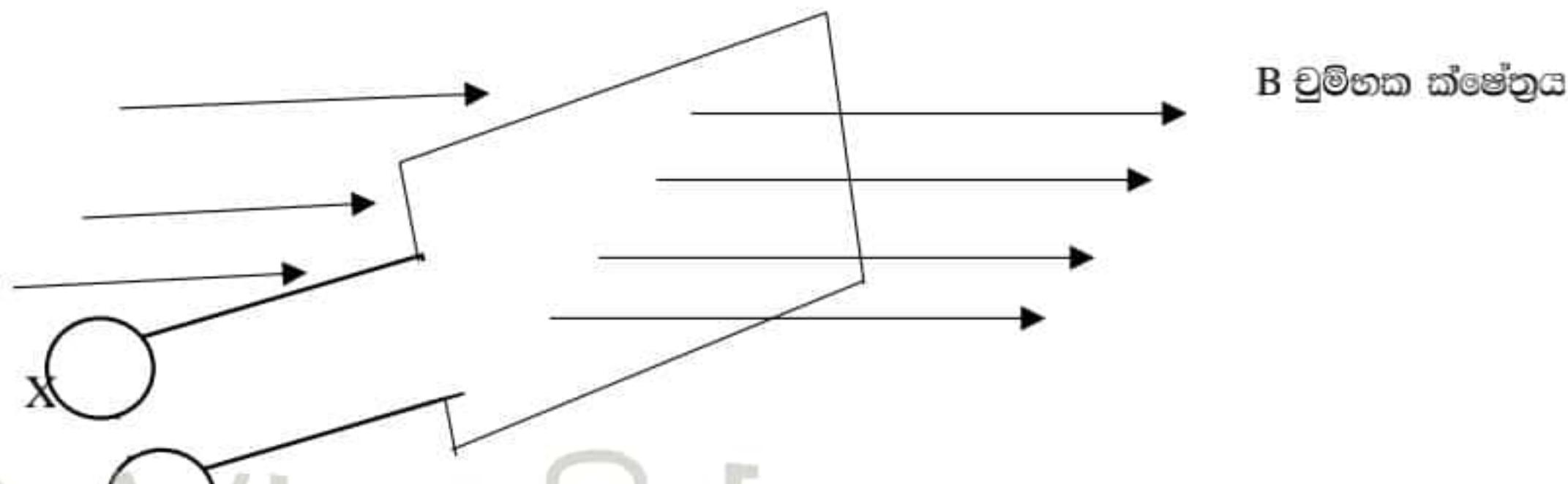
- එම රුප සටහන් ඔබගේ පිළිතුර පත්‍රයේ පිටපත් කර (a හා b) එක් එක් පරිපථයේ ධාරා ගලා යන දිග ර් තෙලයකින් දක්වන්න.

ii. ඉහත ධාරාවල දියෙට ලකුණු කිරීමේදී ඔබ හා විතා කළ නියමය ලියන්න.

b) විදුලි බලාගාර වල ප්‍රත්‍යාවර්ත වෝල්ටොයිතා ජනක මගින් විදුල් ගක්තිය උත්පාදනයේදී , විදුල් වූමිනක ප්‍රේරණ සංසිද්ධි යොදා ගනී.

ප්‍රත්‍යාවර්ත ජනකයක සරල පරිපථයක් පහත දැක්වේ. සාප්‍රකෝෂණාග්‍රාකාර කමිළු දැගරයක් යාන්ත්‍රික ක්‍රමවේදයක් මගින් වූමිනක කේෂත්‍රයක් තුළ භුමණය කරවයි.

22 A/L අභි [papers group]

දැගරයේ එක් පොටක දිග හා පලල පිළිවෙළින් a හා b දැගරයේ පොටවල් ගණන N දී, වූමිනක කේෂත්‍රය තුළ එය නියත y කේෂික ප්‍රවේශයකින් අක්ෂය වටා භුමණය වන්නේ යැයි ද සලකන්න.

i. X හා Y අගු අතර ප්‍රේරණය වන වෝල්ටොයිතාවට කාලයක් සමඟ විවෘත වන ආකාරය දැන ප්‍රස්ථාරයක අදින්න.

ii. දැගරයේ ප්‍රේරණය වන උපරිම විදුල් ගාමක බලය හා අවම අගයන් කොපමණ දී?

iii. උපරිම විදුල් ගාමක බලය හා අවම විදුල් ගාමක බලය ප්‍රේරණය වන්නේ දැගරය හා $\bar{B}$ ක්‍රමන පිහිටීම් වල තිබෙන අවස්ථාවලදී දී?

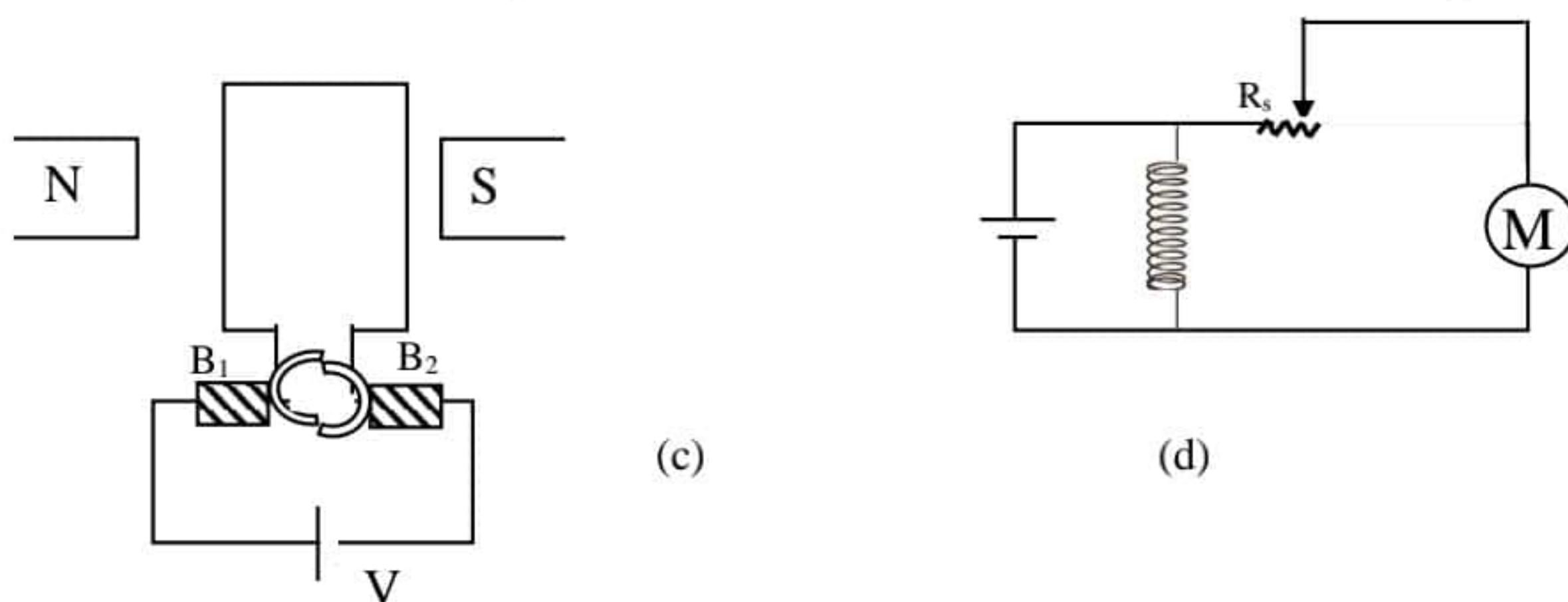
iv. ප්‍රත්‍යාවර්ත වෝල්ටොයිතාවයක හෝ ධාරාවක, වර්ග මධ්‍යනා මූලාශය යනුවෙන් අදහස් වන්නේ ක්‍රමක් දී?

v. වර්ග මධ්‍යනා මූල වෝල්ටොයිතාව හා කුළු වෝල්ටොයිතාව අතර සම්බන්ධය ක්‍රමක් දී?

vi. ඉහත b(i) ප්‍රස්ථාරයේ කුළු වෝල්ටොයිතාව සහ වර්ග මධ්‍යනා මූල වෝල්ටොයිතාව දැන වගයෙන් ලකුණු කරනු ලබන නම් කරන්න.

C) ප්‍රත්‍යාවර්ත වෝල්ටොයිතා ජනකයක දී යාන්ත්‍රික ගක්තිය විදුල් ගක්තිය බවට පරිවර්තනය කරයි.

මෝටරයක් තුළදී වූමිනක කේෂත්‍රයක භුමණය වන දැගරයක් ඇත. සරල ධාරා සැපැයුමකින් ක්‍රියාත්මක කරන මෝටරයක පරිපථයක් පහත දැක්වේ. රුපය (c) මෝටරයක් සහිත පරිපථයක් (d) හි දැක්වේ.

i. මෝටරයක සිදුවන ගක්ති පරිවර්තනය ක්‍රමක්ද?

ii. a) B1, B2 නම් කරන්න.

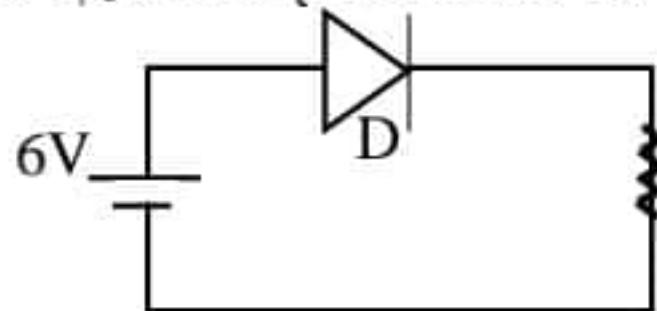
b) ඒවායින් තිබෙන ප්‍රයෝගනය ක්‍රමක් ද?

iii. 12V සරල ධාරා වෝල්ටොයිතාවා සැපැයුමකින් ක්‍රියා කරන ඉහත මෝටරයේ දැගරයේ ප්‍රතිරෝධය 2Ω වේ. මෝටරය තුළින් ගලා යා හැකි උපරිම ධාරාව කොපමණ දී?

- iv. d) රුපයේ මෝටරය M හා ගේංකීගත ලෙස සම්බන්ධ කරන ලද R_s ප්‍රතිරෝධයක් දැක්වේ. එය ක්‍රියාරෘතික ස්විචයක් ලෙස හැඳුන්වේ. මොටරයක් සඳහා එවැනි පරිපථයක් අවශ්‍ය වන්නේ ඇයි දැයි කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ක්ෂමතා අධික මොටර සඳහා හාවතා වේ)
- v. B ව්‍යුහක ක්ෂේත්‍රය තුළ දශරය ඩුමණය වනවිට එහි අග අතර විද්‍යුත් ගාමක බලයක් ප්‍රේරණය වේ. ප්‍රේරිත විද්‍යුත් ගාමක බලය E_i ද, දශරයේ ප්‍රතිරෝධය R ද නම්, පරිපථයේ ගලන බාරාව I සඳහා ප්‍රකාශනයක් දියන්න.
- vi. මොටරයේ කාර්යක්ෂමතාවය කොපමණද?
- vi. ඩුමණ සිසුතාව වැඩි කර ගැනීම සඳහා යොදා ගත හැකි උපක්‍රම 2 ක් ලියන්න.

B) a) i. පෙර තැකූරු අවස්ථාවේ සිලිකන් දියෝඩයක් සඳහා V-I ලාක්ෂණික වතුය අදින්න. එහි අදාළ පෙර තැකූරු වෝල්ටොමෝ අගය ලකුණු කරන්න.

ii. පහත රුපයේ දක්වා ඇත්තේ දියෝඩයක් හා ප්‍රතිරෝධයක් සම්බන්ධ සරල බාරා පරිපථයකි.

1. දියෝඩය (D) Si නම්,

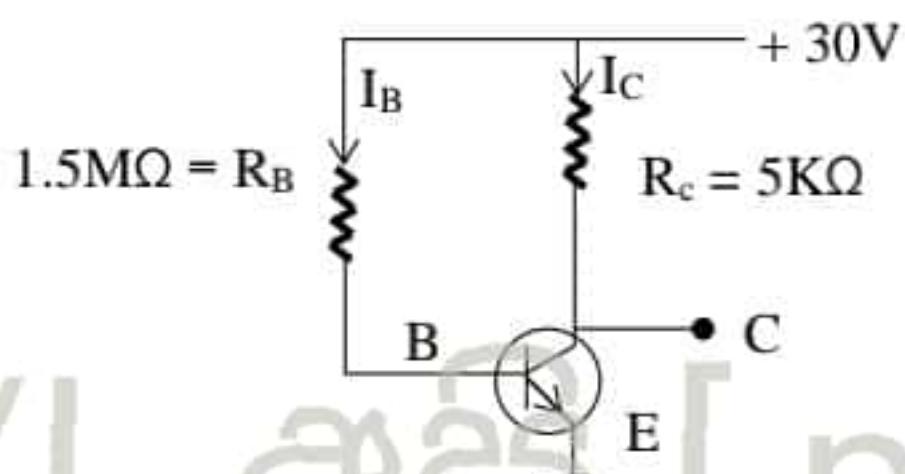
2. දියෝඩය (D) පරිපුරුණ නම්,

පරිපථය තුළින් ගලන බාරාව 6mA විමට R ප්‍රතිරෝධකයට පැවතිය යුතු අයයන් සොයන්න. කෝෂයේ අභ්‍යන්තර ප්‍රතිරෝධය නොසලකා හැරිය හැකි තරම් කුඩා බව සලකන්න.

iii. D පසු තැකූරු වන සේ කෝෂයේ අග ඩුම්බාරු කළ විට පරාපථයේ බාරාව කුමක්ද?

b) i. පොදු විමෝවක වින්‍යාසයේ ක්‍රියාත්මක වන npn ව්‍යුන්ස්සිස්ටරයක් සඳහා සංක්‍රමණ ලාක්ෂණිකය (I_B හා I_C අතර) ඇද කපා හැරි ක්‍රියාකාරී හා සංතාප්ත ප්‍රදේශ නම් කරන්න.

පොදු විමෝවක වින්‍යාසයේ පවතින ව්‍යුන්ස්සිස්ටරයක් පහත රුපයේ දැක්වේ.

22 A/L අභ්‍යන්තර වින්‍යාස ව්‍යුන්ස්සිස්ටරය [papers group]

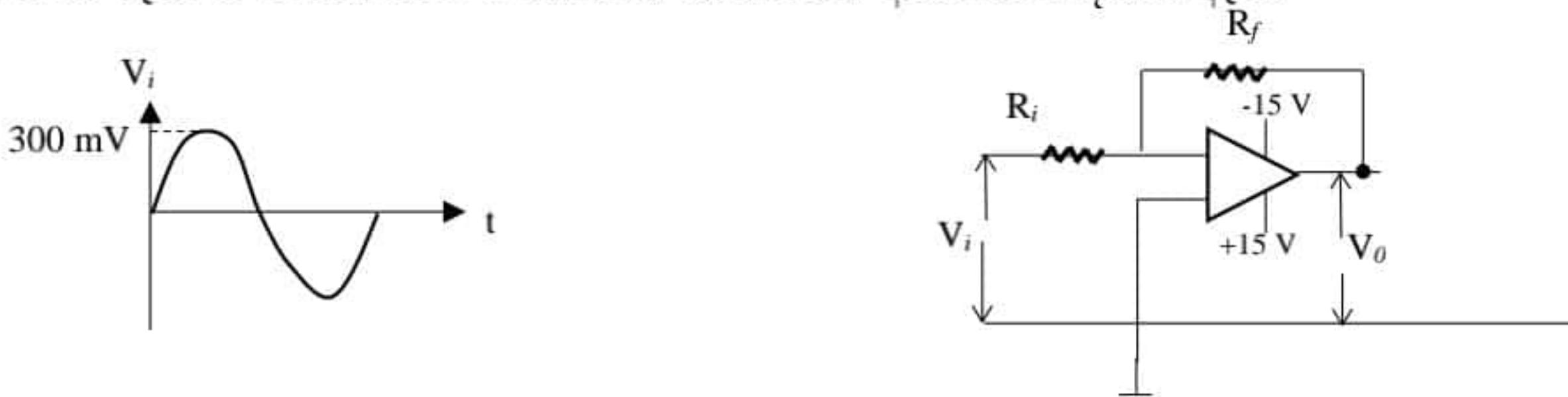
ii. ව්‍යුන්ස්සිස්ටරය සඳහ පැවතිය හැකි උපරිම සංග්‍රාහක බාරාව I_C (එනම් $V_{CE} = 0$ විට I_C අයය) ගණනය කරන්න.

iii. ව්‍යුන්ස්සිස්ටරය සඳහ පැවතිය හැකි උපරිම V_{CE} (එනම් $I_C = 0$ විට V_{CE} අයය) ගණනය කරන්න.

iv. V_{CE} ට එදිරිව I_C ප්‍රස්ථාරය ඇදීමට ඉහත ලක්ෂ්‍ය දෙක හාවතා කරන්න. එම ලක්ෂ්‍ය දෙක යා කර හාර රේඛාව ලබාගන්න.

v. ව්‍යුන්ස්සිස්ටර සඳහා සරල බාරා ලාභය (β) = 100 ලෙස හා $V_{BE} = 0$ ලෙස ද ගෙන ඉහත පරිපථය සඳහා I_B , I_C හා V_{CE} අයයන් සොයන්න. එම V_{CE} , I_C අයයන්ට අනුරූප Q ලක්ෂ්‍ය හාර රේඛාව මත ලකුණු කරන්න.

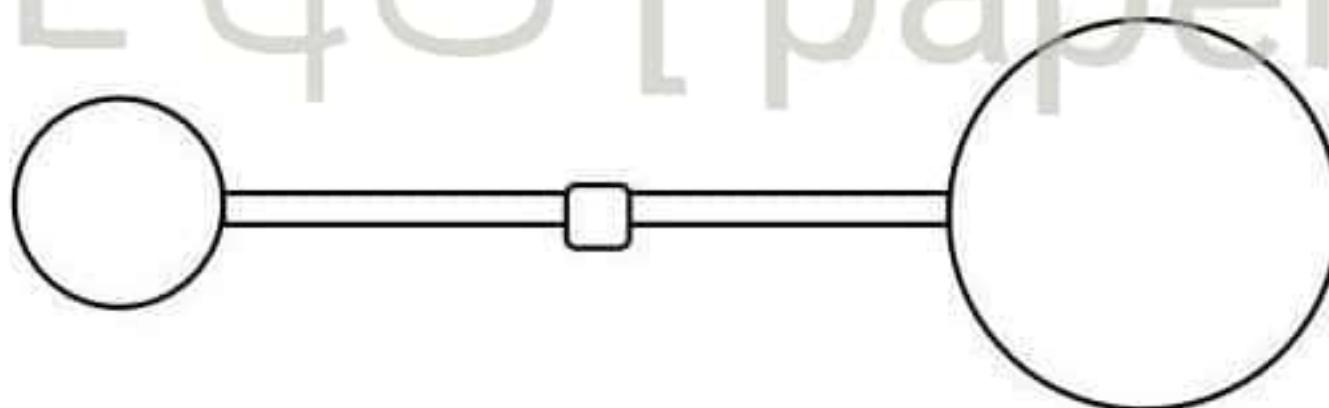
c) පහත රුපයේ කාරකාත්මක වර්ධනයක් හාවතාවන අවස්ථාවක් දක්වා ඇත.

- $R_i = 1\text{k}\Omega$, $R_f = 20\text{k}\Omega$ වන අතර ප්‍රදානය ලෙස උච්ච අය 300mV සයිනාකාර සංඡාවක් සපයා ඇත.
- කාරකාත්මක වර්ධකයක පොදු ගූණ 4 ක් ලියන්න.
  - ඉහත පරිපථය කුමන වර්ගයේ වර්ධකයක් ද?
  - වෝල්ටීයතා ලාභය ගණනය කරන්න.
  - ප්‍රතිදාන වෝල්ටීයතාවයේ උච්ච අය සොයන්න.
  - ප්‍රදාන හා ප්‍රතිදාන තරංගයේ හැඩිය එකම ප්‍රස්ථාරයක ඇද දක්වන්න.
  - R_i නොවනස්ව තබා R_f අය 100k Ω ලෙස වෙනස් කළේ නම් වෝල්ටීයතා ලාභය සොයන්න.
  - එම අවස්ථාවේ ප්‍රතිදාන වෝල්ටීයතාවයේ තරංග ආකාරය අදින්න.

22 A/L අභි [papers group]

(10) A)

පරිමාවන් 100 cm^3 හා 400 cm^3 වූ බල්බ දෙකක් සිහින් නළයකින් සම්බන්ධ කොට එම නළය කරාමයකින් වසා ඇත. බල්බ දෙකම 27°C උෂ්ණත්වයේ ඇති අතර විශාල බල්බයේ ජල වාෂ්පයෙන් යන්තමින් සංතාප්ත වූ වාතය හා කුඩා බල්බයේ වියලි වාතය ඇත. බල්බ දෙකහිම පීඩනයන් 100 kPa බැහින් වේ. දැන් කරාමය විවෘත කරනු ලැබේ.

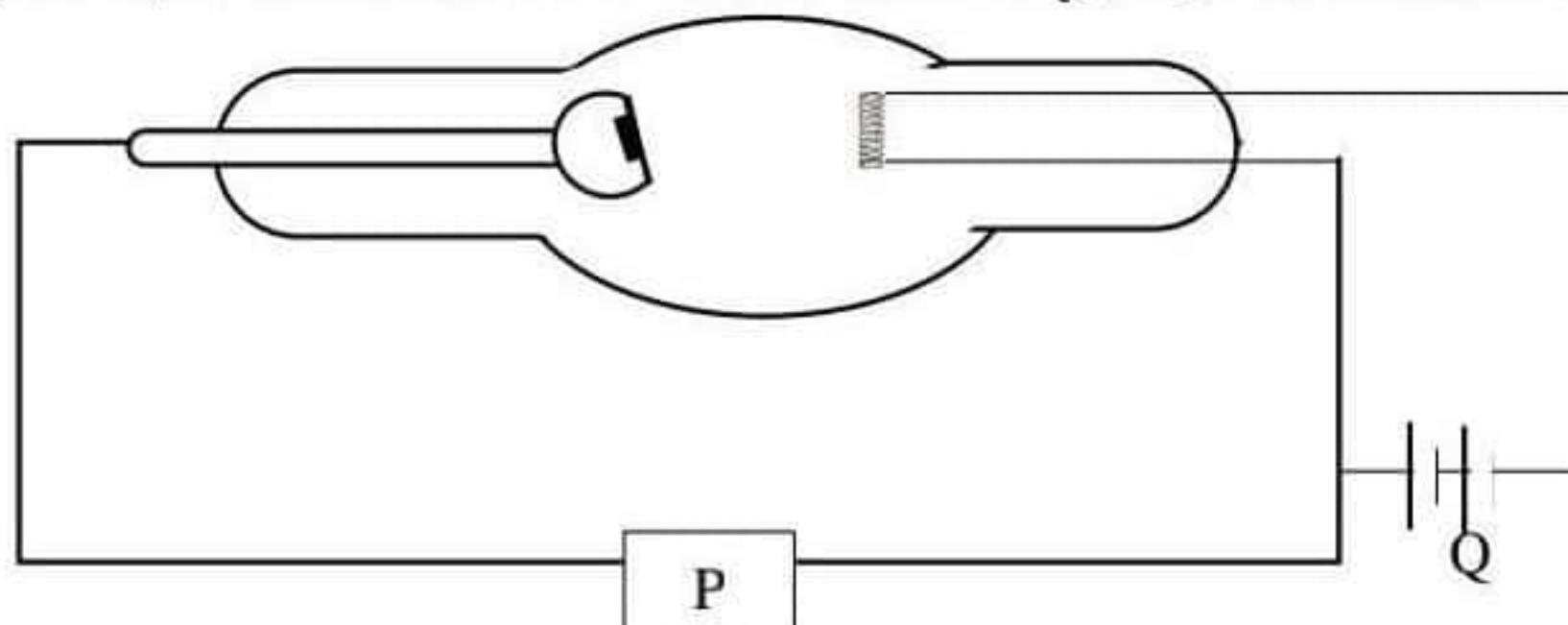
- i. මිශ්‍රණයේ අවසාන පීඩනය ගණනය කරන්න.
  - ii. කරාමයේ විවෘත කොට සැළකිය යුතු කාලයක් ගත වූ පසු විශාල බල්බයේ ඇති වාතයේ සාපෙක්ෂ ආර්ද්‍රතාව නිර්ණය කරන්න.
  - iii. දැන් කුඩා බල්බයේ නිරපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාව කොපමණ ද?
- b) කරාමය තැවත වසා වියලි බල්බයේ උෂ්ණත්වය ක්‍රමයෙන් අඩු කරගෙන යනු ලබන අතර හාජ්‍ය තුළ පීඩනය හා 27°C උෂ්ණත්වය අතර විවෘතය පහත පරිදි වේ. (x,y,z එකිනෙකට වෙනස් අයයන් වේ)

උෂ්ණත්වය / $^\circ\text{C}$	25	23	21	19
පීඩනය / Pa	$p - x$	$P - 2x$	$P - 2x - ly$	$P - 2x - y - z$

- X හි අය නිර්ණය කරන්න.
- x,y හා z අයයන් ආරෝහණ පිළිවෙළින් දක්වන්න.
- හේතු සඳහන් කරමින් විශාල බල්බයේ තුපාරාංකය ආසන්න වශයෙන් ලබා ගත්ත.
- 23°C දී විශාල බල්බයේ ඇති වාතයේ සාපෙක්ෂ ආර්ද්‍රතාව නිර්ණය කරන්න.

(සාර්වත්‍ර වායු නියතය $8.3 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$ වන අතර 27°C හා 23°C හි දී ජලයේ සංතාප්ත වාෂ්ප පීඩනයන් පිළිවෙළින් 3.6 kPa හා 2.5 kPa වේ)

B) a) X කිරණ පනිපදවීම සහ හාවිතා කරන x- කිරණ බටයක දළ රුප සටහනක් පහත දැක්වේ.

- i. රුපයේ දක්වා ඇති P, Q, R හා S කොටස් තම් කර P හා Q මගින් කරන කාර්යයන් ද ලියන්න.
- ii. P පිළිතුරු පත්‍රයේ ඇද එහි දෙකෙලවර බැව්‍යියතාවයන් ලකුණු කරන්න.
- iii. 10 kV වෝලිටියතාවයක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වන X කිරණ බටයේ බාරාව 2 mA වේ. ඉලෙක්ට්‍රොනයේ ආරෝපණය 1.6×10^{-19} C වේ.
- X කිරණ බටයට සැපයෙන විද්‍යුත් ක්ෂේමතාව ගණනය කරන්න.
  - තත්පරයක දී ඉලක්කය මත විදින ඉලෙක්මෙට්‍රෝන සංඛ්‍යාව සොයන්න. ඔබ ගණනයේ දී කළ උපකළුපනය ද ලියන්න.
- iv. X- කිරණ වල ගුණ 2 ක් සඳහන් කරන්න.

b) විකිරණයීලි තෝරියම (Th) 232, තෝරියම - 228 බවට ක්ෂය වේ.

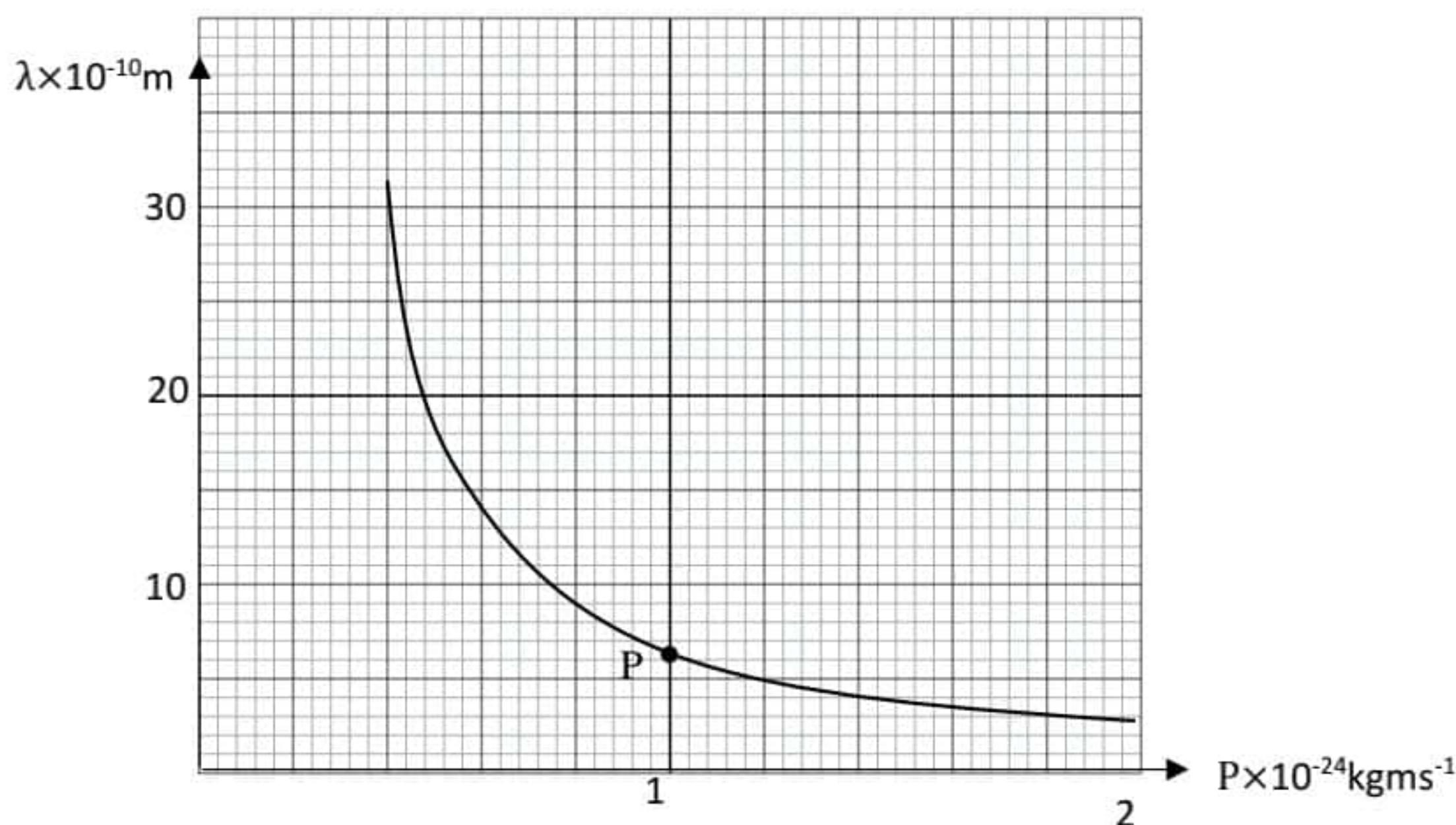
- i. මෙම ක්ෂය වීමේ ක්‍රියාවලියේ දී පිටවන α හා β අංශු ප්‍රමාණය කොපණ ද? අදාළ ක්ෂයවීම් ප්‍රතික්‍රියාව සම්කරණයකින් දක්වන්න.
- ii. ඉහත නිකුත්වන α අංශුවක වාලක ගක්තිය 8.8×10^{-13} J වේ. එය වාතයේ සාමාන්‍ය වායුගෝලීය පිඩිනය යටතේ වාතය තුළ 86 mm දුර ගමන් කරයි. මෙම α අංශුවක් වායු අණුවක් හා ගැටුණු විට අයන යුගලයක් තිපදවේ. අයන යුගලය තිපදවීමට 4.4×10^{-18} J ගක්තියක් අවශ්‍යය.

I. වාතය හරහා යාමේ දී ඉහත α අංශුව මගින් කොපම් අයන ප්‍රමාණයක් තිපදවේ ද?

II. වායුගෝලීය පිඩිනය අඩු වූ විට α අංශුවට වලිත විය හැකි පරාසය වැඩි වන්නේ ඇයිදැයි පැහැදිලි කරන්න.

III. ඉහත α අංශුවේ වේගයෙන් ම නිකුත්වන β^- අංශුවක් වාතය තුළ සාමාන්‍ය වායුගෝලීය පිඩිනය යටතේ දුර 86 mm දුරට වඩා වලිත වේද? අඩුවෙන් වලිත වේ ද? යන්න පැහැදිලි කරන්න.

C) රුපයේ දක්වා ඇත්තේ α අංශුවක් සඳහා ගම්කාවය සමග ඩී බොග්ලි තරංග ආයාමය වෙනස්වන ආකාරයයි.

- i. ගම්කාව (p) සමග ඩී බොග්ලි තරංග ආයාමය (λ) දක්වන සම්බන්ධය කුමක් ද?
- ii. ඉහත (i) හි සම්බන්ධය දී ඇති ප්‍රස්ථාරය මගින් තහවුරු කරන්න.
- iii. ඉහත ප්‍රස්ථාරයේ ප්‍රතිච්ලි ඇසුරෙන් ජ්ලාන්ක් නියතය (h) සඳහා අයයක් සොයන්න. P ලක්ෂායේ බන්ඩාංක ඒ සඳහා ඔබට හාවිතා කළ හැක.
- iv. ප්‍රෝටෝනයක් හා නියුටෝනයක් ස්කෑන්ධය 1.7×10^{-27} Kg වේ තම් ඉහත 8.8×10^{-13} J වාලක ගක්තිය සහිත α අංශුවේ ඩී බොග්ලි තරංග ආයාමය සොයන්න.

LOL.lk
Learn Ordinary Level

විභාග ඉලක්ක පහතුවෙන් ජයග්‍රහණ පත්‍රිය විභාග ප්‍රශ්න පත්‍ර

- Past Papers   • Model Papers   • Resource Books
- for G.C.E O/L and A/L Exams

විභාග ඉලක්ක ජයග්‍රහණ
Knowledge Bank

Master Guide

HOME
DELIVERY

WWW.LOL.LK

Whatsapp contact
+94 71 777 4440

Website
www.lol.lk

Order via
WhatsApp

071 777 4440